FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)

den 13 september 2005 *

I mål T-53/02,

Ricosmos BV, Delfzijl (Nederländerna), inledningsvis företrätt av advokaterna M. Chatelin, M. Fleers och P. Metzler, därefter av advokaten J. Hertoghs, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av M. van Beek och R. Tricot, därefter av van Beek och B. Stromsky, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut REM 09/00 av den 16 november 2001 enligt vilket det inte finns skäl att bevilja sökanden den eftergift av importtullar som Konungariket Nederländerna har ansökt om,

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av ordföranden J.D. Cooke samt domarna R. García-Valdecasas och V. Trstenjak,

justitiesekreterare: byrådirektören C. Kristensen,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 1 mars 2005,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

Bestämmelser tillämpliga på gemenskapstransitering

1 I enlighet med artikel 91.1 a i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen), skall förfarandet

för extern transitering medge befordran från en plats till en annan inom gemenskapens tullområde av icke-gemenskapsvaror som skall återexporteras till ett tredje land, utan att dessa varor beläggs med importtullar och andra avgifter eller blir föremål för handelspolitiska åtgärder.

2 Enligt artikel 96.1 a och b i tullkodexen är den huvudansvarige den ansvarige i fråga om förfarandet för extern gemenskapstransitering. Han skall vara ansvarig för att varorna företes i oförändrat skick vid bestämmelsetullkontoret inom föreskriven tid och med vederbörlig hänsyn tagen till de åtgärder som tullmyndigheterna vidtagit för att säkerställa identifiering, och för att föreskrifterna beträffande förfarandet för gemenskapstransitering iakttas.

3 Enligt artikel 341 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1) (nedan kallad tillämpningsförordningen), skall alla varor som befordras enligt förfarandet för extern gemenskapstransitering omfattas av en T1-deklaration. Denna deklaration skall överensstämma med de förlagor som återfinns i bilagorna 31–34 till nämnda förordning och skall användas i enlighet med anvisningarna i bilagorna 37 och 38 till denna förordning. Det framgår av bilaga 37 att följande exemplar skall användas i förfarandet för extern gemenskapstransitering:

— Exemplar 1, som skall behållas av myndigheterna i den medlemsstat där formaliteterna för gemenskapstransitering genomförs.

— Exemplar 4, som skall behållas av bestämmelsetullkontoret efter det att gemenskapstransiteringen slutförts.

— Exemplar 5, som är returexemplar vid förfarandet för gemenskapstransitering.

— Exemplar 7, som skall användas för statistiska ändamål av bestämmelsemedlemsstaten.

4 Bilaga 37 i tillämpningsförordningen innehåller dessutom närmare upplysningar om de uppgifter som skall anges i de olika fälten i blanketterna avseende gemenskapstransitering. Följande upplysning lämnas i fråga om fält 18:

"18. Transportmedlets identitet och nationalitet vid avgången

Detta fält är ... obligatoriskt avseende användningen av förfarandet för gemenskapstransitering.

Ange identiteten, dvs. registreringsnummer eller namn på transportmedlet (lastbil, fartyg, järnvägsvagn, flygplan) på vilket varorna lastas direkt när exportformaliteterna eller transiteringsformaliteterna har genomförts, följt av nationalitetsbeteckning för transportmedlet (eller, om det finns flera transportmedel, nationalitetsbeteckning för det fordon som driver de andra) med angivande av de tillämpliga gemenskapskoderna. Om exempelvis ett dragfordon och en släpvagn med olika registreringsnummer används skall dragfordonets och släpvagnens registreringsnummer anges tillsammans med dragfordonets nationalitetsbeteckning.

...”

5 Enligt artikel 350.1 och 350.2 i tillämpningsförordningen skall varorna transporteras åtföljda av exemplar av T1-dokumentet, vilka skall uppvisas på begäran av tullmyndigheterna. Mot bakgrund av detta föreskrivs följande i artikel 356 i tillämpningsförordningen:

”1. Varorna och T1-dokumentet skall uppvisas vid bestämmelsekontoret.

2. Bestämmelsekontoret skall anteckna närmare uppgifter om genomförda kontroller på exemplaren av T1-dokumentet och genast sända ett exemplar till avgångskontoret och behålla det andra exemplaret.

3. En gemenskapstransitering får avslutas vid ett annat kontor än det kontor som anges i T1-dokumentet. Detta andra kontor skall därmed bli bestämmelsekontor.

...”

6 I enlighet med artikel 358 i tillämpningsförordningen skall varje medlemsstat ha rätt att utse ett eller flera centrala kontor, till vilka dokument skall återsändas av de behöriga kontoren i bestämmelsemedlemsstaterna.

7 Enligt artikel 398 i tillämpningsförordningen får tullmyndigheterna i varje medlemsstat tillåta att en person som uppfyller de villkor som fastställs i artikel 399 i denna förordning och som ämnar genomföra transiteringar (nedan kallad "godkänd avsändare") inte behöver uppvisa vare sig varorna i fråga eller deklarationen för transitering för dessa varor för avgångskontoret.

8 I enlighet med artikel 402.1 i tillämpningsförordningen skall, senast när varorna sänds, den godkände avsändaren inge en vederbörligen ifylld deklaration för gemenskapstransitering. Enligt andra stycket i denna förordning skall exemplar nr 1 av T1-dokumentet genast sändas till avgångskontoret efter det att varorna avsänts. De övriga exemplaren skall följa med varorna.

9 I artikel 349.1 i tillämpningsförordningen föreskrivs att identifieringen av varorna normalt skall säkerställas genom försegling. I artikel 349.4 föreskrivs dock att avgångskontoret får avstå från att använda försegling, om varornas identifiering med hänsyn till eventuella andra identifieringsåtgärder kan säkras med hjälp av varubeskrivningen i T1-dokumentet eller i de kompletterande dokumenten.

10 Enligt artikel 203.1 i tullkodexen uppkommer en tullskuld vid import genom olagligt undandragande från tullövervakning av importtullpliktiga varor. Enligt artikel 203.3 skall, då så är tillämpligt, tullskulden betalas av den person som skall uppfylla de förpliktelser som är förenade med användning av det tullförfarande som varorna är hänförda till.

Tillämpliga bestämmelser för återbetalning och eftergift av import- eller exporttullar

11 Av artikel 239 i tullkodexen framgår att återbetalning och eftergift av import- eller exporttullar kan beviljas när varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller.

12 Artikel 239 har klargjorts och utvecklats genom tillämpningsförordningen och särskilt genom dess artiklar 899–909. I artikel 905.1 i denna förordning föreskrivs att om den beslutande tullmyndigheten inte kan fatta ett beslut på grundval av artikel 899, men de skäl som åberopas till stöd för ansökan kan anses ge upphov till en särskild situation till följd av omständigheter under vilka inget bedrägeri och ingen klar försumlighet kan tillskrivas personen i fråga, skall den medlemsstat som denna myndighet tillhör överlämna ärendet till kommissionen.

13 Enligt artikel 905.2 i tillämpningsförordningen i ändrad lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 12/97 av den 18 december 1996 (EGT L 9, 1997, s. 1) skall de handlingar som överlämnas till kommissionen innehålla alla uppgifter som behövs för en fullständig utredning av det överlämnade ärendet, och dessa handlingar skall dessutom innehålla en förklaring som är undertecknad av den person som ansöker om återbetalning eller eftergift och i vilken denne intygar att han har kunnat ta del av handlingarna och antingen uppger att han inte har något att tillägga eller lämnar alla de ytterligare uppgifter som han anser vara viktiga för fallets bedömning. Kommissionen får begära kompletterande uppgifter om det visar sig, att de upplysningar som medlemsstaten lämnat inte är tillräckliga för att ett beslut skall kunna fattas i ärendet i fråga med fullständig kännedom om fakta.

14 I artikel 906a i tillämpningsförordningen i ändrad lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1677/98 av den 29 juli 1998 (EGT L 212, s. 18) föreskrivs att när

kommissionen avser att fatta ett beslut som innebär avslag för den som ansöker om återbetalning eller eftergift, oavsett i vilket skede som handläggningen befinner sig, skall kommissionen skriftligen underrätta parten om sina invändningar samt översända alla de handlingar som den grundar sina invändningar på. Den sökande har alltså en månad på sig att skriftligen framföra sina synpunkter.

15 I artikel 907 i tillämpningsförordningen, i dess lydelse enligt förordning nr 1677/98, föreskrivs följande:

"Efter samråd med en grupp av experter som består av företrädare från alla medlemsstaterna som sammanträder inom ramen för kommittén för att behandla ärendet i fråga, skall kommissionen besluta, om den särskilda situation som har behandlats berättigar till återbetalning eller eftergift.

Beslutet skall fattas inom nio månader från den dag då kommissionen tog emot det ärende som avses i artikel 905.2. Om kommissionen har funnit det nödvändigt att begära ytterligare upplysningar från medlemsstaten för att kunna fatta sitt beslut, skall de nio månaderna förlängas med en tidsperiod som motsvarar tiden mellan den dag då kommissionen överlämnade sin begäran om ytterligare upplysningar och den dag då den erhöll dessa upplysningar.

När kommissionen enligt artikel 906a har underrättat den part som ansöker om återbetalning eller eftergift om sina invändningar skall tidsfristen på nio månader förlängas med den tid som förflyter mellan den dag då kommissionen skickar invändningarna och den dag då svaret från den berörda parten mottas eller, om denne inte svarar, den dag då den tidsfrist löper ut som fastställts för att den berörda parten skall kunna framföra sina synpunkter."

16 Enligt artikel 908.2 i tillämpningsförordningen skall den beslutande myndigheten i medlemsstaten besluta, om den skall bevilja eller avslå ansökan som ingivits till den, på grundval av det beslut som kommissionen meddelat. Slutligen skall enligt artikel 909 den beslutande tullmyndigheten bevilja ansökan, om kommissionen inte fattar ett beslut inom den tidsfrist som fastställs i artikel 907.

Bakgrund till tvisten

De externa gemenskapstransiteringarna

17 Vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna tillhörde sökanden Kamstra Shipstoreskoncernen med säte i Delfzijl (Nederländerna), vars verksamhet består av grossisthandel med diverse varor, särskilt cigaretter. Sökanden, som var en godkänd avsändare, hade i koncernen till största delen en logistikfunktion.

18 Under tiden mellan den 16 februari och den 5 juli 1994 utfärdade sökanden, med avseende på ett förfarande för extern gemenskapstransitering för vilket denne också var huvudansvarig, elva T1-dokument avseende transport av cigarettlaster med destination Slovakien.

19 Vid de elva externa gemenskapstransiteringarna åtföljdes respektive varuparti av motsvarande tulldokument, nämligen följande:

— T1-dokument nr 120228, av den 16 februari 1994,

— T1-dokument nr 120274, av den 25 februari 1994,

— T1-dokument nr 120372, av den 11 mars 1994,

— T1-dokument nr 120404, av den 19 mars 1994,

— T1-dokument nr 120410, av den 23 mars 1994,

— T1-dokument nr 120674, av den 9 maj 1994,

— T1-dokument nr 120697, av den 16 maj 1994,

— T1-dokument nr 120733, av den 24 maj 1994,

— T1-dokument nr 120754, av den 25 maj 1994,

— T1-dokument nr 120936, av den 28 juni1994,

— T1-dokument nr 120986, av den 5 juli 1994.

20 I tulldokumenten angavs Intertrade och Ikoma, vilka uppgavs vara företag i Slovakien, som slutliga köpare av cigaretterna. Sökanden har dock inte haft någon direkt kontakt med köparna, vilka använde sig av en inköpsagent, en viss C. Sökanden hade sedan flera år upprätthållit affärsförbindelser med C. Agenten åkte med transporten ända till bestämmelsekontoret.

21 Bestämmelsekontoret för de första nio transiteringarna, närmare bestämt de som genomfördes mellan den 16 februari och den 25 maj 1994, var Schirnding (Tyskland). Bestämmelsekontoret för de resterande två transiteringarna, de som genomfördes mellan den 28 juni och den 5 juli 1994, var Philippsreut (Tyskland). Samtliga försändelser företeddes dock på tullkontoret i Philippsreut.

22 Sökanden meddelade avgångstullkontoret, närmare bestämt tullkontoret i Delfzijl, om lasten i varje transport. Detta avgångskontor kontrollerar vanligtvis dokument och lastbilar men inte laster. Eftersom systemet med "meddelande om avgång i förväg" introducerades i Nederländerna den 1 april 1994 skickades de sex sista dokumenten, nämligen de härrörande från tiden mellan den 9 maj och den 5 juli 1994, till det angivna bestämmelsetullkontoret av tullmyndigheterna i Delfzijl genom Douane Informatie Centrum (informationscentrum för tullar). På grund av tekniska problem infördes inte systemet med meddelande i förväg i Tyskland förrän i augusti 1994.

23 Registreringsnumret på de transportmedel som användes angavs endast i exemplar 4 av T1-dokumentet vilket skulle sändas till bestämmelsekontoret. Följaktligen angavs inte dessa registreringsnummer i exemplar 1 (som skall behållas av myndigheterna i avgångsmedlemsstaten) eller exemplar 5 (exemplar som skall gå i retur till avgångskontoret).

24 Efter det att varje last avgått skickade sökanden exemplar 1 av T1-dokumentet till avgångskontoret, medan de övriga medföljde transporten. Sökanden gav lastbilschauffören frankerade kuvert adresserade till avslutningskontoret i Coevorden (Nederländerna). Dessa kuvert skulle ha överlämnats till bestämmelsekontoret i syfte att där användas vid överlämnandet av exemplar 5 av T1-dokumenten till avslutningskontoret. Tulltjänstemannen Mauritz, vid tullkontoret i Philippsreut, där transiteringshandlingarna visades upp, använde sig inte av dessa kuvert och skickade således inte exemplar 5 av T1-dokumenten direkt via post till avslutningskontoret. Dessa transiteringshandlingar skickades inte heller den officiella vägen, det vill säga via den tyska förvaltningens centrala organ för försändelser och den centrala adressen vid returnering i Nederländerna. I själva verket gav Mauritz exemplaren 5 till tullombudet C., eller till lastbilschauffören, vilka sedan tog med sig dem till Nederländerna och gav tillbaka dem till sökanden. Den senare översände dem därefter via telefax och post till avslutningskontoret.

25 De elva gemenskapstransiteringshandlingarna stämplades av Mauritz med hjälp av en originalstämpel från de tyska tullmyndigheterna. Numren på dessa dokument har emellertid inte kunnat hittas i de tyska tullmyndigheternas register. De stämplar som återfinns på tulldokumenten och de tyska tullnummer som anges i dem har inte blivit registrerade med avseende på export av cigaretter eller för tulldokument T1 avseende dessa varor, utan för andra varor och andra tulldokument. Genom att lasten av cigaretter inte deklarerats vid tullkontoret i Philippsreut underrättades inte de tjeckiska myndigheterna av de tyska myndigheterna, med tillämpning av det system för utbyte av information som fanns tillgängligt sedan januari 1994, om att dessa laster var på väg mot Republiken Tjeckien.

26 De nederländska myndigheterna, närmare bestämt Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (Informations- och utredningskontoret för skattefrågor, nedan kallat FIOD), inledde en undersökning som avslöjade att de nämnda transportdokumenten inte hade färdigbehandlats korrekt. Rapporten från denna undersökning är daterad den 30 december 1996 (nedan kallad FIOD-rapporten).

27 Både den tyska tulltjänstemannen Mauritz och den tidigare tjeckiske tulltjänstemannen Sykora, har i Tyskland blivit fällda för medverkan till bland annat urkundsförfalskning. Två andra personer, Chovan och Sanda, har blivit dömda i Republiken Tjeckien för medverkan till smuggling av cigaretter (dom av den 30 november 2004 av Vrchní Soud (appellationsdomstol) i Prag). De nederländska myndigheterna har genomfört undersökningar i syfte att klargöra inblandningen i denna cigarettsmuggling av personerna B. och FB., anställda hos sökanden. Denna undersökning har emellertid lagts ned. De genomförda undersökningarna visade att Intertrade och Ikoma, de två företag som angavs som köpare i de berörda tulldokumenten, inte fanns med i det lokala handelsregistret i Slovakien.

Det administrativa förfarandet

28 Den 15 mars 1995 krävde de nederländska myndigheterna att sökanden skulle betala ett belopp om 4 006 168,20 nederländska gulden (NLG) i tullavgift. Myndigheterna ansåg särskilt att varorna i fråga inte hade uppvisats vid bestämmelsekontoret och inte heller färdigbehandlats på ett korrekt sätt. Enligt de nederländska myndigheterna hade ett sådant undandragande från tullövervakning, i enlighet med artikel 203 i tullkodexen, lett till uppkomsten av en tullskuld vid import. Sökanden överklagade uppbördsbeslutet till nationell domstol. De nederländska myndigheterna satte under domstolsförfarandet ned det begärda importtullbeloppet till 2 293 042,50 NLG.

29 Den 15 december 1997 lämnade sökanden in en ansökan om eftergift av importtull till de nederländska tullmyndigheterna. De nederländska myndigheterna överlämnade den 8 februari 1999 den ifrågavarande ansökan om eftergift till kommissionen utan att ge sökanden tillgång till samtliga handlingar i ärendet.

Den 10 maj 1999 meddelade kommissionen sökanden att den inte ämnade pröva ansökan om eftergift, eftersom sökanden inte hade kunnat ta del av samtliga handlingar i ärendet. I februari 2000 fick till slut sökanden tillgång till samtliga handlingar i ärendet som beretts av de nederländska myndigheterna. Den 2 maj 2000 ingav sökanden sina synpunkter beträffande handlingarna.

30 Den 22 maj 2000 översände de nederländska myndigheterna på nytt en ansökan om eftergift av importtull. Kommissionen mottog denna den 29 maj 2000. Denna ansökan var föremål för förfarandet med referensnummer REM 09/00, föremålet för förevarande talan.

31 Genom skrivelse av den 27 oktober 2000 begärde kommissionen kompletterande uppgifter av de nederländska myndigheterna. De nederländska myndigheterna svarade på kommissionens fem frågor genom en skrivelse av den 23 april 2001 som registrerades den 4 maj 2001.

32 Genom skrivelse av den 3 april 2001 begärde sökanden att kommissionen skulle bekräfta att den föreskrivna fristen på nio månader för prövning av sökandens ansökan om eftergift hade löpt ut och att de nederländska myndigheterna skulle godkänna ansökan. Den 4 april 2001 underrättade kommissionen sökanden om att fristen hade flyttats fram på grund av kommissionens begäran om kompletterande uppgifter av den 27 oktober 2000, adresserad till de nederländska myndigheterna.

33 I skrivelse av den 23 april 2001 underrättade de nederländska myndigheterna sökanden om att fristen hade flyttats fram samt att sökanden i detta skede av förfarandet inte kunde ta del av frågorna från kommissionen men att sökanden skulle kunna få del av dem för det fall att kommissionen avsåg att avslå ansökan.

34 I skrivelse av den 13 juni 2001 begärde kommissionen att de nederländska myndigheterna skulle översända FIOD-rapporten. De nederländska myndigheterna underrättade den 5 juli 2001 sökanden om denna andra begäran om kompletterande uppgifter samt om den nya förlängningen av fristen. Genom skrivelse av den 23 juli 2001, som registrerades den 2 augusti 2001, översände de nederländska myndigheterna FIOD-rapporten till kommissionen.

35 I skrivelse av den 21 september 2001 underrättade kommissionen sökanden om att den ämnade avslå ansökan om eftergift och angav också sina invändningar mot denna ansökan. Kommissionen informerade sökanden om möjligheten att inom en månad ta del av de handlingar i ärendet som inte var konfidentiella, närmare bestämt själva ansökan om eftergift av den 22 maj 2000 och dess bilagor, såsom dessa hade översänts av de nederländska myndigheterna, samt en kopia av FIOD-rapporten.

36 Den 3 oktober 2001 tog sökanden kontakt med kommissionen via telefon och begärde att få tillgång till samtliga handlingar i ärendet. Sökanden begärde sedan samma sak av de nederländska myndigheterna som genom en skrivelse av den 11 oktober 2001 till sökanden översände FIOD-rapporten, svaret på kommissionens första begäran om kompletterande uppgifter av den 27 oktober 2000, kommissionens andra begäran om upplysningar av den 13 juni 2001 samt deras svar på denna. Som svar på ytterligare en begäran av sökanden av den 12 oktober 2001 översände kommissionen till sökanden samma dag en lista över samtliga handlingar som den hade till sitt förfogande.

37 Sökanden yttrade sig över kommissionens invändningar i skrivelse av den 17 oktober 2001, som inkom till kommissionen samma dag.

38 På begäran av de nederländska myndigheterna samrådde kommissionen den 9 november 2001 med en grupp av experter bestående av företrädare från alla medlemsstaterna som sammanträder i tullkodexkommittén.

39 Den 16 november 2001 fattade kommissionen beslut REM 09/00 i vilket sökandens ansökan om eftergift av importtullen inte godkändes (nedan kallat det ifrågasatta beslutet). De nederländska myndigheterna underrättade den 14 december 2001 sökanden om att dennes ansökan om eftergift avslagits.

Förfarandet och parternas yrkanden

40 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 22 februari 2002.

41 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (första avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Som en processledningsåtgärd anmodades kommissionen att inge vissa handlingar och uppmanade parterna att skriftligen besvara vissa frågor. Parterna har efterkommit denna begäran inom den utsatta fristen.

42 Sökanden har i sina skriftliga inlagor erbjudit sig att ge in flera detaljerade bevis till stöd för alla sina argument. Sökanden förslog särskilt att förstainstansrätten skulle höra nederländska tjänstemän såsom vittnen.

43 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 1 mars 2005.

44 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

45 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

46 Sökanden har till stöd för sin talan åberopat i första hand att bestämmelser om förfarandet för eftergift av importtull och principen om rättssäkerhet har åsidosatts, i andra hand att en uppenbar vårdslöshet i enlighet med artikel 239 i tullkodexen och artikel 905 i tillämpningsförordningen inte föreligger, och i tredje hand åsidosättande av proportionalitetsprincipen. Under förhandlingen har sökanden i fjärde hand åberopat att den tullskuld, som var föremål för den ansökan om eftergift som avslogs genom det ifrågasatta beslutet, inte föreligger.

Den första grunden: Åsidosättande av bestämmelser om förfarandet för eftergift av importtull samt principen om rättssäkerhet

47 Sökanden har påpekat att kommissionens beslut, i enlighet med artikel 907 i tillämpningsförordningen, skall fattas inom nio månader från den dag då de nationella myndigheterna överlämnat handlingarna till kommissionen, och denna frist får endast förlängas om en begäran om kompletterande uppgifter framställs till de nationella myndigheterna och kommissionens invändningar framförts till sökanden.

48 Sökanden har gjort gällande att denna frist inte har iakttagits. Sökanden ifrågasätter i själva verket giltigheten av de förlängningar av den nämnda fristen som skett i förevarande fall. Sökanden anser, för det första, att kommissionen försummat att underrätta sökanden om framflyttandet av fristen och genom detta åsidosatt rättssäkerhetsprincipen, för det andra att kommissionen inte i tid har gett sökanden möjlighet att ta del av begäran om kompletterande uppgifter och svaren därpå, för det tredje att kommissionen för sent gett sökanden tillgång till samtliga handlingar i ärendet, för det fjärde att den tid som förflutit mellan det att de nederländska myndigheternas svar skickades och kommissionens mottagande av dessa var för lång och, för det femte, att den tid som förflutit innan dessa myndigheter skickade FIOD-rapporten inte är godtagbar. Sökanden hävdar slutligen, för det sjätte, att behandlingen av ansökan om eftergift blivit försenad.

49 Kommissionen har gjort gällande att den frist på nio månader som föreskrivs i artikel 907 i tillämpningsförordningen har iakttagits och att det inte har förelegat några oegentligheter vid det administrativa förfarandet.

1. *Omständigheten att sökanden inte underrättats om den framflyttade fristen samt påståendet att rättssäkerhetsprincipen åsidosatts*

— Parternas argument

50 Sökanden anser att kommissionen har underlåtit att i tid underrätta denne om att kommissionen vid två tillfällen begärt kompletterande uppgifter av de nederländska myndigheterna och således också underlåtit att underrätta sökanden om den förlängning av fristen för beslutets antagande som detta medför.

51 Sökanden har gjort gällande att beslutsfristen inte får flyttas fram utan att den person som ansökt om eftergift underrättas därom samt om de omständigheter som motiverar framflyttandet, eftersom fristen just tjänar ovanstående persons intressen och rättigheter. Sökanden har påpekat att den niomånadersfrist som klart och tydligt regleras i artikel 907 andra stycket i tillämpningsförordningen syftar till att säkerställa den rättsliga ställningen som den person som ansökt om eftergift har. Vidare anser sökanden att den, om den inte får någon underrättelse om en giltig framflyttning av fristen, kan vara säker på att eftergiften har beviljats efter det att fristen löpt ut. Sökanden har tillagt att den omständigheten att kommissionen inte underrättat sökanden inom fristen föranledde sökanden att anta att kommissionen hade avstått från att fatta ett beslut. Den omständigheten att det ifrågasatta beslutet fattats i efterhand skall således anses strida mot rättssäkerhetsprincipen, som syftar till att säkerställa förutsebarheten rörande de situationer och rättsförhållanden som omfattas av gemenskapsrätten (domstolens dom av den 15 februari 1996 i mål C-63/93, Duff m.fl., REG 1996, s. I-569, punkt 20).

52 Kommissionen har påpekat att det i artikel 905 och följande artiklar i tillämpningsförordningen klart och tydligt föreskrivs att eftergiftsförfarandet kan förlängas av skälighetshänsyn. Kommissionen har tillagt att det i bestämmelserna i nämnda förordning inte föreskrivs någon skyldighet för kommissionen att underrätta den person som ansöker om eftergift om en begäran om kompletterande uppgifter som

angår denne och således inte heller om en förlängning av fristen. Således kan den berörda personen i artikel 907 i tillämpningsförordningen inte vara säker på att få ett beslut inom nio månader från den dag som kommissionen mottagit dennes ärendehandlingar. Sökanden kan följaktligen inte, till stöd för att fristen skall anses ha löpt ut och för att sökanden således hade rätt att förvänta sig att ansökan skulle beviljas i enlighet med artikel 909 i tillämpningsförordningen, åberopa den omständigheten att varken de nederländska myndigheterna eller kommissionen inom niomånadersfristen underrättat sökanden.

Förstainstansrättens bedömning

53 Enligt fast rättspraxis kräver rättssäkerhetsprincipen att rättsregler skall vara klara och precisa, och den syftar även till att säkerställa förutsebarheten rörande de situationer och rättsförhållanden som omfattas av gemenskapsrätten (domen i det ovannämnda målet Duff m.fl., punkt 20, samt förstainstansrättens dom av den 21 oktober 1997 i mål T-229/94, Deutsche Bahn mot kommissionen, REG 1997, s. II-1689, punkt 113).

54 I artikel 907 andra stycket i tillämpningsförordningen föreskrivs att kommissionen skall fatta beslut inom nio månader från den dag då den tar emot akten. I denna bestämmelse föreskrivs emellertid också att, om kommissionen för att kunna fatta ett beslut ser sig nödsakad att begära kompletterande uppgifter, niomånadersfristen skall förlängas med tiden mellan dagen då kommissionen sände denna begäran och dagen då den mottog svar på densamma från de nationella myndigheterna.

55 Det framgår på ett otvetydigt sätt av den ovannämnda artikel 907 att den tid som kommissionen har på sig för att fatta sitt beslut kan förlängas. Sökanden kunde således inte vara ovetande om att förfarandet skulle kunna avbrytas. Dessutom föreskriver varken tullkodexen eller tillämpningsförordningen att den berörda personen genast skall underrättas om att kommissionen begärt kompletterande uppgifter av de nationella myndigheterna. En sådan skyldighet framgår inte av

artiklarna 905.2 och 906a i tillämpningsförordningen (se punkterna 61 och 62 nedan). Härav följer att sökanden inte kunde vara säker på att ansökan beviljats av den enkla anledningen att nio månader förflutit, trots att sökanden inte blivit underrättad om den framflyttade fristen. Slutligen bör det erinras om att kommissionen omedelbart, som svar på sökandens skrivelse av den 3 april 2001, underrättade den senare i skrivelse av den 4 april 2001 om att fristen avbrutits.

56 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

2. Huruvida kommissionen har underlåtit att i rätt tid översända respektive begäran om kompletterande uppgifter till sökanden

Parternas argument

57 Sökanden anser att kommissionen har underlåtit att ge sökanden möjlighet att ta del av respektive begäran om kompletterande uppgifter som skickats till de nationella myndigheterna samt svaren härpå. Sökanden har nämligen inte blivit underrättad om begäran av den 27 oktober 2000 förrän genom skrivelsen av den 4 april 2001, som följde på sökandens skrivelse till kommissionen av den 3 april 2001. Sökanden blev heller inte förrän den 5 juli 2001, genom skrivelse av de nederländska myndigheterna, underrättad om att kommissionen den 13 juni 2001 hade framställt ytterligare en begäran. Kommissionen har först den 11 oktober 2001 gett sökanden tillgång till innehållet i respektive begäran om upplysningar samt de nederländska myndigheternas svar därpå.

58 Sökanden har gjort gällande att det av artiklarna 905.2 och 906a i tillämpningsförordningen, liksom av den kontradiktoriska principen, framgår att den person som ansöker om eftergift när som helst har rätt att bli informerad om i vilket skede av handläggningen som eftergiftsförfarandet befinner sig. Den berörda personen skall också ha tillgång till innehållet i de handlingar som utbytts mellan kommissionen och de nationella myndigheterna, och detta redan då begäran om kompletterande uppgifter framställts eller då svaret härpå översänts.

59 Möjligheten att i god tid få tillgång till akten kan alltså, enligt sökanden, inte begränsas till det stadium av förfarandet då de nationella myndigheterna utreder ärendet eller då kommissionen översänt sitt preliminära ställningstagande att avslå eftergiftsansökan. För det första skulle, om den person som ansöker om eftergift endast kunde yttra sig över de handlingar som inledningsvis översänts till kommissionen, dennes rättigheter bli beroende av huruvida de nationella myndigheterna har översänt samtliga i ärendet relevanta handlingar, vilket skulle kunna leda till missbruk från dessa myndigheters sida, eventuellt i samråd med kommissionen. Sökanden anser mot bakgrund av detta att de upplysningar som de nederländska myndigheterna lämnat till kommissionen har varit ofullständiga, eftersom kommissionen vid två tillfällen behövde begära en komplettering. För det andra anser sökanden att dennes rättigheter endast skulle ha iakttagits om sökanden hade givits tillfälle att i god tid yttra sig angående handlingarna i akten, och följaktligen är det inte tillräckligt att sökanden har kunnat yttra sig efter det att kommissionen redan fattat ett provisoriskt beslut om eftergiften.

60 Kommissionen har hävdat att dess skyldighet att ge den berörde möjlighet att utöva sin rätt till försvar innan ett beslut fattas i ärendet inte innebär att kommissionen är skyldig att kontinuerligt hålla densamme underrättad om alla etapper i beslutsprocessen. Kommissionen har emellertid uppgett att, om den person som ansöker om eftergift så begär, som i förevarande fall, denne skall underrättas om utvecklingen av handläggningen av ansökan.

— Förstainstansrättens bedömning

61 Enligt artikel 905.2 första stycket i tillämpningsförordningen skall det ärende som hänförs till kommissionen innehålla alla fakta som behövs för en fullständig utredning av det överlämnade ärendet, och dessa handlingar skall dessutom innehålla en förklaring som är undertecknad av den person som ansöker om återbetalning eller eftergift, i vilken denne intygar att han har kunnat ta del av handlingarna och antingen uppger att han inte har något att tillägga eller lämnar alla de ytterligare uppgifter som han anser vara viktiga för fallets bedömning. Detta system gör det möjligt för den ekonomiske aktör som begär en eftergift — och som inte nödvändigtvis har varit inblandad i de behöriga nationella myndigheternas beredning av ärendet, att på ett effektivt sätt utöva sin rätt att yttra sig under det första stadiet av det administrativa förfarandet, som sker på nationell nivå (förstainstansrättens dom av den 18 januari 2000 i mål T-290/97, Mehibas Dordtselaan mot kommissionen, REG 2000, s. II-15, punkt 44). Det skapas genom denna bestämmelse inte någon skyldighet att informera den person som ansöker om eftergift om att kommissionen under det andra stadiet av förfarandet, det vid kommissionen, har begärt kompletterande uppgifter av de nationella myndigheterna, eller att omedelbart översända en sådan begäran till nämnde sökande. I detta sammanhang bör det påpekas att, i motsats till vad sökanden har gjort gällande, den omständigheten att kommissionen anser det lämpligt att begära kompletterande uppgifter inte innebär att de föregående upplysningarna är ofullständiga utan endast att kompletterande uppgifter fordras för att kommissionen i enlighet med artikel 905.2 tredje stycket i tillämpningsförordningen skall kunna fatta ett beslut i ärendet i fråga med fullständig kännedom om fakta.

62 I artikel 906a i tillämpningsförordningen föreskrivs att när kommissionen avser att fatta ett beslut som innebär avslag för den part som ansöker om eftergift skall kommissionen, oavsett i vilket skede som handläggningen befinner sig, skriftligen underrätta parten om sina invändningar samt till denne översända alla de handlingar som den grundar sina invändningar på. Som framgår av ordalydelsen i nämnda förordning uppkommer denna informations- och kommunikationsskyldighet endast då kommissionen, efter det att den behandlat ansökan om eftergift, avser att fatta ett preliminärt beslut som innebär avslag. En skyldighet för kommissionen att fortlöpande hålla den person som ansöker om eftergift informerad om förfarandets utveckling kan följaktligen inte utläsas ur denna bestämmelse.

63 I tullkodexen föreskrivs således varken att den berörda personen genast skall informeras om att kommissionen har framställt en begäran om kompletterande uppgifter till de nationella myndigheterna samt om svaren därpå, eller att den berörda personen omedelbart skall delges innehållet i denna skriftväxling.

64 Som en parentes kan påpekas att sökanden i förevarande fall har fått tillräckligt med information under förfarandet om respektive begäran om kompletterande uppgifter och haft möjlighet att i tid meddela sin åsikt. Vad beträffar den första begäran om upplysningar, av den 27 oktober 2000, fick sökanden vetskap därom den 4 april 2001, medan svaret från de nederländska myndigheterna skickades till kommissionen den 23 april 2001. Vad beträffar den andra begäran, av den 13 juni 2001, svarade de nederländska myndigheterna den 23 juli 2001. Sökanden fick den 11 oktober 2001 kännedom om innehållet i respektive begäran och svaren därpå. Sökanden har sedan bemött kommissionens invändningar den 17 oktober 2001 innan det ifrågasatta beslutet fattades, den 16 november 2001.

65 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

3. Huruvida sökanden för sent och inte i tillräcklig omfattning har fått tillgång till handlingarna i ärendet

Parternas argument

66 Sökanden har påpekat att kommissionen inte, när den till sökanden, genom skrivelse av den 21 september 2001, meddelade sina invändningar mot eftergift, faktiskt har

översänt samtliga handlingar som den baserar dessa invändningar på. Genom att inte översända de ifrågavarande handlingarna har kommissionen åsidosatt artikel 906a i tillämpningsförordningen. Sökanden har gjort gällande att fristen för att fatta ett beslut således inte har avbrutits, eftersom sökanden inte fullt ut har kunnat utöva sina rättigheter enligt den kontradiktoriska principen. Sökanden hävdar slutligen att den omständigheten, att de nederländska myndigheterna den 11 oktober 2001 har översänt en del av sin skriftväxling med kommissionen, i förevarande fall inte räcker för att de krav som ställs enligt den kontradiktoriska principen skall anses vara uppfyllda. Sökanden har vidare anfört att de nederländska myndigheterna inte har överlämnat den första begäran om kompletterande uppgifter, nämligen begäran av den 27 oktober 2000.

67 För det fall att kommissionen inte skulle ha någon skyldighet att faktiskt överlämna handlingarna i akten, anser sökanden sig i andra hand under alla omständigheter ha rätt att få tillgång till samtliga handlingar i akten, inklusive de handlingar som kommissionen inte anser vara relevanta. Kommissionen har inte gett sökanden tillgång till samtliga handlingar förrän den 12 oktober 2001, då sökanden kunde ta del av den lista över handlingar som denne kunde få tillgång till.

68 Sökanden hävdar också att kommissionen, såsom framgår av skrivelsen som de nederländska myndigheterna översänt till sökanden den 23 april 2001, under mötet med tullkodexkommittén den 20 september 2000, ställde muntliga frågor till dessa myndigheter beträffande den ifrågavarande ansökan. Vissa av dessa frågor och de svar som följde protokollfördes aldrig på det nämnda mötet, vilket medförde att sökanden därmed varken kunde ta del av dem eller yttra sig över dem. Under förhandlingen har sökanden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt sökandens rätt till försvar även genom att, för det första, inte ha gett sökanden möjligheten att framföra sina synpunkter vid mötet med den grupp av experter som består av företrädare från alla medlemsstaterna som sammanträdde den 9 november 2001 inom ramen för tullkodexkommittén, för det andra, inte ha informerat sökanden om mötets innehåll och, för det tredje, inte ha överlämnat det yttrande som kommittén avgett eller det protokoll som förts under mötet.

69 Slutligen har sökanden gjort gällande att de nederländska myndigheterna inte utan sökandens tillstånd kunde använda sig av protokoll som upprättats inom ramen för en undersökning av straffrättslig karaktär, eftersom detta strider mot principen om iakttagande av ett korrekt förfarande.

70 Kommissionen har betonat att alla uppgifter som legat till grund för avslagsbeslutet redan fanns med i de handlingar som överlämnats av den nederländska förvaltningen den 22 maj 2000, vilka sökanden haft tillgång till. Sökanden kunde dessutom från och med den 21 september 2001 ta del av samtliga handlingar i ärendet men dennes advokat ville inte utnyttja denna möjlighet förrän han hade mottagit en fullständig lista över handlingarna i fråga. Enligt kommissionen är en sådan inställning ovanlig och saknar stöd i gemenskapernas tullagstiftning, eftersom det i artikel 906a i tillämpningsförordningen endast föreskrivs en rätt för den person som ansöker om eftergift att få tillgång till de handlingar som kommissionen grundar sina invändningar på. Principen om rätten till försvar innebär endast att den berörda personen skall beredas tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt yttra sig över de omständigheter som kommissionen har anfört mot honom som skäl för sitt beslut men det krävs däremot inte att kommissionen på eget initiativ ger tillgång till samtliga handlingar som eventuellt har ett samband med det förevarande ärendet. Eftersom det inte finns någon allmän skyldighet för institutionerna att självmant lämna tillgång till samtliga handlingar som rör ett visst ärende, ankommer det således på den berörda personen att begära tillgång till de handlingar som denne finner nödvändiga (förstainstansrättens dom av den 11 juli 2002 i mål T-205/99, Hyper mot kommissionen, REG 2002, s. II-3141, punkterna 63 och 64).

— Förstainstansrättens bedömning

71 Vad beträffar sökandens invändning att kommissionen, när den meddelade sina invändningar avseende ansökan om eftergift, inte faktiskt överlämnade de handlingar som den grundade dessa invändningar på, påpekar förstainstansrätten

att det i artikel 906a i tillämpningsförordningen endast föreskrivs en skyldighet för kommissionen att skriftligen underrätta den person som ansöker om eftergift om de handlingar som den grundar sina invändningar på. Förstainstansrätten anser att kommissionen har fullgjort denna skyldighet tillräckligt genom att till sökanden ha tillhandahållit handlingarna i akten (se analogt förstainstansrättens dom av den 29 juni 1995 i mål T-36/91, ICI mot kommissionen, REG 1995, s. II-1847, punkt 99).

72 Vad beträffar frågan vilka handlingar i akten som den person som ansöker om eftergift skall kunna få tillgång till kan förstainstansrätten inte godta kommissionens uppfattning att det endast är de handlingar som den grundar sina invändningar på som den är skyldig att ex officio översända till den berörde. Visserligen föreskrivs det i artikel 906a i tillämpningsförordningen enbart att kommissionen till den berörde skall översända de handlingar som den grundar sina invändningar på. Principen om rätten till försvar innebär emellertid att omfattningen av de skyldigheter som kommissionen åläggs genom denna bestämmelse utvidgas. I enlighet med denna princip har kommissionen inte rätt att ensam avgöra vad som är användbart för den berörda personen i eftergiftsförfarandet. I kommissionens akt kan det finnas handlingar som innehåller uppgifter till stöd för en eftergift och som skulle kunna åberopas av den berörde till stöd för dennes ansökan även om kommissionen inte har grundat sina invändningar på dem. Den person som ansöker om eftergift skall således kunna få tillgång till samtliga icke-konfidentiella handlingar i akten, inklusive dem som inte använts för att motivera kommissionens invändningar (se här förstainstansrättens dom av den 19 februari 1998 i mål T-42/96, Eyckeler Malt mot kommissionen, REG 1998, s. II-401, punkt 81, och av den 17 september 1998 i mål T-50/96, Primex Produkte Import-Export m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-3773, punkt 64).

73 Enligt fast rättspraxis skall kommissionen i konkurrensärenden ge insyn i hela akten i utredningen, både de delar som är till fördel för företaget i fråga och de som är till nackdel för detsamma (förstainstansrättens dom av den 19 maj 1999 i mål T-175/95, BASF mot kommissionen, REG 1999, s. II-1581, punkt 45), även om företaget inte uttryckligen har begärt att få tillgång till dessa handlingar (förstainstansrättens dom av den 30 september 2003 i de förenade målen T-191/98, T-212/98–T-214/98, Atlantic Container Line m.fl. mot kommissionen, REG 2003, s. II-3275, punkterna

335–340). Denna rättspraxis kan även tillämpas i det föreliggande fallet (se domarna i de ovannämnda målen Eyckeler & Malt mot kommissionen, punkt 80, och Primex Produkte Import-Export m.fl. mot kommissionen, punkt 63). Denna skyldighet överensstämmer också med utvecklingen i rättspraxis, i fråga om skälighetsklausulen i tullagstiftningen, enligt vilken den kontradiktoriska karaktären hos förfarandet för prövning av ansökningar om eftergift eller återbetalning av import- eller exporttull skall garanteras och rätten till försvar ges ett starkare skydd. Det bör slutligen erinras om att sökanden, enligt artikel 906a i tillämpningsförordningen, enbart har en månad på sig att skriftligen framföra sina synpunkter på kommissionens invändningar. Att kräva av sökanden att denna framställde en uttrycklig begäran om tillgång till samtliga handlingar i akten skulle emellertid med nödvändighet riskera att avsevärt förkorta den tid som sökanden har på sig att förbereda och framföra sina synpunkter.

74 Således kan det konstateras att kommissionen, när den framför sina invändningar, måste ge sökanden möjligheten att undersöka alla handlingar som skulle kunna utgöra stöd för ansökan om eftergift eller återbetalning. För att kunna göra detta skall kommissionen åtminstone ge sökanden tillgång till en komplett förteckning över icke-konfidentiella handlingar i akten. Förteckningen skall innehålla så preciserade uppgifter att sökanden, med full kännedom om sakförhållandena, kan avgöra huruvida dessa handlingar är av nytta för honom.

75 Vad gäller sökandens påstående om den försenade tillgången till och de ofullständiga upplysningarna i handlingarna, kan det konstateras att kommissionen, när den genom skrivelse av den 21 september 2001 underättade sökanden om sina invändningar, informerade sökanden om att denne kunde ta del av ansökan om eftergift och dess bilagor, såsom dessa överlämnats av de nederländska myndigheterna, samt en kopia av FIOD-rapporten. Sökanden begärde genom skrivelse av den 3 oktober 2001 att få tillgång till samtliga handlingar i akten. Kommissionen översände den 12 oktober 2001 en komplett lista över de handlingar som den förfogade över till sökanden.

76 Även om kommissionen inte omedelbart överlämnade samtliga handlingar i akten till sökanden när den underrättade denne om sina invändningar, kan det mot

bakgrund av omständigheterna i det förevarande fallet konstateras att denna försummelse inte haft någon negativ inverkan på sökandens rätt till försvar. Det framgår nämligen av handlingarna, och har dessutom erkänts av sökanden under den muntliga förhandlingen, att sökanden den 21 september 2001 redan kände till vilka handlingar som ingick i kommissionens akt och att denne kände till innehållet i alla dessa handlingar frånsett fyra, nämligen de två skrivelser där kommissionen begär kompletterande uppgifter och de nationella myndigheternas svar därpå. Sökanden har emellertid kunnat begära att få ta del av de sistnämnda handlingarna från och med den 21 september 2001. Sökanden mottog dessutom, genom skrivelse från de nederländska myndigheterna av den 11 oktober 2001, kommissionens andra begäran om kompletterande uppgifter av den 13 juni 2001, de nederländska myndigheternas svar av den 23 april 2001 på kommissionens första begäran om upplysningar, i vilket kommissionens frågor av den 27 oktober 2000 återgavs i deras helhet, samt de nederländska myndigheternas svar av den 23 juli 2001 på kommissionens andra begäran om upplysningar, vilket innehöll FIOD-rapporten.

77 Vid den muntliga förhandlingen har sökanden dock bestritt vetskap om innehållet i två andra handlingar som rörde detta förfarande: dels en skrivelse till de nederländska myndigheterna från kommissionen i vilken dessa informeras om att deras ansökan om eftergift av den 8 februari 1999 inte kunde beviljas, dels yttrandet eller protokollet från det samråd som kommissionen den 9 november 2001, på de nederländska myndigheternas begäran av den 22 maj 2000, haft med den grupp av experter som består av företrädare från alla medlemsstaterna och som sammanträder i tullkodexkommittén.

78 För det första, vad gäller kommissionens skrivelse till de nederländska myndigheterna, bör det erinras om att denna hade till syfte att informera myndigheterna om att deras ansökan om eftergift av den 8 februari 1999 inte kunde beviljas eftersom sökanden inte först hade haft tillgång till samtliga handlingar i myndigheternas ärende. Det bör påpekas att kommissionen den 10 maj 1999 underrättade sökanden om att den avsåg att förklara att ansökan om eftergift av denna anledning inte kunde beviljas.

79 För det andra, vad gäller arbetet i den grupp av experter som består av företrädare från alla medlemsstaterna som sammanträder i tullkodexkommittén med vilken kommissionen haft samråd den 9 november 2001, kan sökandens argument, att kommissionen åsidosatt rätten till försvar genom att inte ge sökanden möjlighet att framföra sina synpunkter vid detta samråd och genom att inte heller informera sökanden om resultatet av samrådet, inte godtas. I tillämpningsförordningen föreskrivs varken en rätt för den som ansöker om eftergift att delta vid samrådet med tullkodexkommittén eller en skyldighet att underrätta densamme om vad kommittén kommit fram till. Därtill kommer att samrådet med kommittén utgör den sista etappen av förfarandet för prövning av en ansökan om eftergift, innan kommissionen fattar sitt slutliga beslut. Kommittén avger således sitt yttrande på grundval av invändningar och handlingar i akten som redan är kända för sökanden, eftersom samrådet skall ske efter det att den som ansöker om eftergift fått tillfälle att ta del av handlingarna i ärendet och att yttra sig över dessa. Sökandens argument, att sökanden inte kunnat ta del av vissa samtal som förts mellan kommissionen och de nederländska myndigheterna vid ett möte som föregick det med tullkodexkommittén, nämligen det möte som hölls den 20 september 2000, kan inte heller godtas. Det finns i själva verket ingenting som tyder på att kommissionen grundat sitt avslagsbeslut på uppgifter som inte framgår av handlingarna i kommissionens akt.

80 Av detta följer att kommissionen inte har åsidosatt sökandens rätt att ta del av handlingarna i ärendet.

81 Vad slutligen beträffar överlämnandet av FIOD-rapporten till kommissionen utan att sökanden först godkänt detta, är det tillräckligt att konstatera att sökanden, vid genomgången av handlingarna i den akt som upprättats av de nederländska myndigheterna, i skrivelse av den 2 maj 2000 själv hade invänt att dessa handlingar innehöll mycket selektiva citat från den ifrågavarande rapporten, trots att det i rapporten fanns ett stort antal uppgifter till fördel för sökanden. Sökanden hävdade därför att det var nödvändigt att komplettera akten med handlingar som ingick i FIOD-rapporten. För övrigt bör det påpekas att de nationella myndigheterna, utan att behöva inhämta ett föregående samtycke från den berörda parten, är skyldiga att till kommissionen överlämna samtliga handlingar som är av betydelse för bedömningen av ansökan om eftergift.

82 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

4. Huruvida svaret från de nederländska myndigheterna har mottagits för sent

— Parternas argument

83 Sökanden har påpekat att de nederländska myndigheternas svar på kommissionens skrivelser vari ytterligare upplysningar begärs, avsända den 23 april respektive den 23 juli 2001, enligt det ifrågasatta beslutet inte har ankommit till kommissionen förrän den 4 maj respektive den 2 augusti 2001, det vill säga drygt en och en halv vecka senare. Sökanden anser att denna försening är orimlig och uppgiften härom föga trovärdig med tanke på att befordringstiden till Belgien, enligt den nederländska posten, är fyra till sex arbetsdagar för postförsändelser i klass 2 och två till tre dagar för postförsändelser i klass 1. Det avgörande datumet är dessutom dagen för postförsändelsens mottagande och inte dagen för diarieföring. Eftersom sökanden inte har någon möjlighet att kontrollera det faktiska datumet då postförsändelsen mottagits ankommer det på kommissionen att bevisa ankomstdagen. I brist på sådant bevis torde det vara rimligt att utgå från den längsta frist som anges av den nederländska posten, det vill säga sex arbetsdagar. Det var således fel att förlänga niomånadersfristen ända till den 4 maj respektive den 2 augusti 2001.

84 Kommissionen har gjort gällande att fristen löper ut den dag som informationen faktiskt mottas och inte vid ett fiktivt datum då försändelsen borde ha mottagits.

Förstainstansrättens bedömning

85 I artikel 907 i tillämpningsförordningen föreskrivs att om kommissionen begär kompletterande uppgifter av de nationella myndigheterna skall den niomånadersfrist som den har på sig för att fatta ett beslut angående ansökan om eftergift förlängas till det datum då kommissionen erhåller dessa upplysningar. Som kommissionen med rätta har gjort gällande är det avgörande datumet det då handlingarna faktiskt mottas. Det framgår av de båda ifrågavarande handlingarna att dessa mottagits av behöriga avdelningar vid kommissionen den 4 maj respektive den 2 augusti 2001. De datum som sökanden föreslagit, vilka räknats ut med hjälp av de vägledande frister för utdelning av post som angetts av den nederländska posten, saknar all relevans.

86 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

5. Huruvida de nederländska myndigheterna har överlämnat FIOD-rapporten för sent

— Parternas argument

87 Sökanden har påpekat att det har tagit de nederländska myndigheterna mer än fem veckor, närmare bestämt från den 13 juni till den 13 juli 2001, att skicka FIOD-rapporten som begärts av kommissionen. Det borde inte ta mer än två veckor i anspråk för att rätta sig efter en begäran att skicka en klart angiven handling. Niomånadersfristen kan endast förlängas vid särskilda omständigheter, vilka skall tolkas restriktivt. Således kan inte det förhållandet att det är semestertider motivera en sådan försening. Med hänsyn till att eftergiftsförfarandet i sin helhet regleras av

gemenskapsrätten och till den roll kommissionen har i förfarandet, skall kommissionen anses fullt ansvarig för förseningar från de nationella myndigheternas sida och förstainstansrätten vara behörig att pröva invändningar mot dessa myndigheters åtgärder. Sökanden anser följaktligen att niomånadersfristen inte kunde förlängas mer än femton dagar.

88 Kommissionen har påpekat att fem veckor var en ovanligt lång tidsutdräkt men inte en orimlig sådan. Kommissionen har vidare påpekat att det inte finns någon bestämmelse i tillämpningsförordningen som reglerar den tid inom vilken de nationella myndigheterna skall överlämna de kompletterande uppgifterna till kommissionen.

Förstainstansrättens bedömning

89 Även om det i artiklarna 906a och 907 i tillämpningsförordningen föreskrivs en frist inom vilken den berörde kan framföra sina synpunkter på kommissionens invändningar, finns det inte någon sådan liknande bestämmelse för de nationella myndigheterna avseende överlämnandet av uppgifter som kommissionen begärt. Kommissionen ansvarar dessutom inte för påstådda förseningar till följd av åtgärder eller försummelser av de nationella myndigheterna, utom vid särskilda omständigheter, närmare bestämt när kommissionen inte tillräckligt snabbt har reagerat på de nationella myndigheternas passivitet under en längre period. I varje fall anser förstainstansrätten att de 5 veckor som förlöpte innan uppgifterna överlämnades i förevarande fall inte var en orimligt lång tid, särskilt inte med tanke på den omständigheten att kommissionens begäran inkom under semestertider.

90 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

6. Huruvida handläggningen av eftergiftsansökan tagit orimligt lång tid

— Parternas argument

91 Sökanden anser att handläggningen av ansökan tagit alldeles för lång tid, närmare bestämt nästan fyra år, och att denna ansenliga tid helt beror på de behöriga myndigheternas agerande. Sökanden erinrar om att denne den 15 december 1997 lämnade in en ansökan till de nederländska tullmyndigheterna. Den 15 maj 1998 underrättades sökanden av de nederländska myndigheterna om att de skulle överlämna ansökan till kommissionen, och sökanden ombads underteckna en försäkran om överensstämmelse. Sökanden vägrade dock att skriva under denna försäkran eftersom denne inte kunnat ta del av samtliga handlingar. Den 8 februari 1999 översändes ansökan likväl till kommissionen. Genom postförsändelse av den 10 maj 1999 underrättade kommissionen sökanden om att ansökan inte kunde beviljas utan en sådan försäkran. Den 24 februari 2000 gav de nederländska myndigheterna till slut sökanden möjlighet att ta del av samtliga handlingar i ärendet. Den 22 maj 2000 översändes ansökan en andra gång till kommissionen. Kommissionen visade därefter inte någon skyndsamhet med handläggningen av ansökan, som tog ett och ett halvt år, särskilt inte med beaktande av de nationella myndigheternas dröjsmål.

92 Kommissionen har anfört att sökanden inte kunde förlita sig på niomånadersfristen i artikel 907 i tillämpningsförordningen. Kommissionen har också gjort gällande att den inte på något sätt kan lastas för de nederländska myndigheternas dröjsmål.

— Förstainstansrättens bedömning

93 Det skall omgående poängteras att kommissionen inte kan lastas för den tid som förflutit mellan det att sökandens ansökan om eftergift inkom till de nederländska myndigheterna den 15 december 1997 och det att kommissionen mottog den andra ansökan som dessa myndigheter den 29 maj 2000 överlämnade i sökandens namn. Denna tidsperiod låg före det att det administrativa förfarandet vid kommissionen började. Kommissionen ansvarar inte för påstådda förseningar som uppkommer vid nationella myndigheters handläggning av en ansökan om eftergift. Mot bakgrund av detta bör det påpekas att sökanden inte har ifrågasatt kommissionens beslut enligt vilket de nederländska myndigheternas första ansökan av den 8 februari 1999 inte kan beviljas. Detta beslut syftade till att säkerställa sökandens rätt att få tillgång till handlingarna i ärendet, något som sökanden också medgett i sin replik (se punkt 29).

94 Sökandens argument beträffande kommissionens försenade behandling av ärendet kan inte heller godtas. Eftersom det i artiklarna 907 och 909 i tillämpningsförordningen fastställs en bestämd frist för kommissionen att fatta ett beslut angående ansökan om eftergift, skall förstainstansrätten begränsa sig till att kontrollera om denna frist faktiskt har iakttagits. Denna fråga har behandlats inom ramen för de ovannämnda invändningarna avseende rättsenligheten i de successiva förlängningarna av fristen, och förstainstansrätten har redan prövat förfarandets rättsenlighet i detta hänseende.

95 Talan kan följaktligen inte bifallas på denna delgrund.

7. Slutsats angående den första grunden

96 Av det ovan anförda följer att de framflyttanden av fristen som uppstått i förfarandet om eftergift av importtull vid kommissionen har varit förenliga med de relevanta bestämmelserna i tullbestämmelserna. Mot bakgrund av detta har kommissionen således antagit det ifrågasatta beslutet inom den föreskrivna fristen. Det bör här också påpekas att kommissionen varken har åsidosatt reglerna för förfarandet om eftergift av importtull eller sökandens rätt till försvar.

97 Sökandens talan kan således inte bifallas på denna grund.

Den andra grunden: Avsaknad av uppenbar vårdslöshet i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen och artikel 905 i tillämpningsförordningen

1. Begreppet uppenbar vårdslöshet och kriterierna som är avgörande för bedömningen av huruvida en sådan föreligger i förevarande fall

— Parternas argument

98 Sökanden har hävdat att kommissionen i det ifrågasatta beslutet har bedömt att det föreligger en särskild situation, avseende närmare bestämt det bedrägeri som begåtts av en tulltjänsteman. Sökanden har vidare påpekat att kommissionen har medgett att något bedrägligt beteende inte kan tillskrivas sökanden. Däremot har kommissionen ansett att sökanden varit uppenbart vårdslös i det att denne, trots

de ifrågavarande varornas art, inte med tillräcklig aktsamhet upprättat tulltransiteringshandlingarna och inte kontrollerat försändelserna i deras helhet.

99 Sökanden har bestritt kommissionens argument att bedömningen huruvida uppenbar vårdslöshet föreligger eller ej är beroende av varornas art. Huvudregeln är den att samtliga varor skall behandlas med samma aktsamhet såvida inte lagstiftaren föreskriver specifika regler för särskilda varor. Sökanden påpekar vidare att det med transiteringar med cigaretter inte uppstår fler problem än med transiteringar med andra varor. Sökanden hävdar också att dennes aktsamhet skall bedömas i förhållande till omständigheterna vid den aktuella tidpunkten och att det vid denna tidpunkt var otänkbart för de ekonomiska aktörerna att tulltjänstemän vid tullkontoren var korrumperade samt att bedrägerier avseende cigaretter var ett okänt fenomen.

100 Sökanden har gjort gällande att domstolen, vid tolkningen av begreppet uppenbar vårdslöshet i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, slagit fast att de kriterier till vilka särskild hänsyn skall tas är komplexiteten av de bestämmelser som inte har iakttagits och vars åsidosättande har gett upphov till tullskulden, samt den aktsamhet som den ekonomiska aktören har visat och dennes yrkeserfarenhet (domstolens dom av den 11 november 1999 i mål C-48/98, Söhl & Söhlke, REG 1999, s. I-7877, punkt 56). Kommissionen har enbart tagit hänsyn till den aktsamhet som har visats.

101 Sökanden har hävdat att kommissionen, i sin bedömning av huruvida uppenbar vårdslöshet förelegat eller inte, har stött sig på följande fyra omständigheter: för det första, den omständigheten att registreringsnumren inte har angetts i exemplar 5 i transiteringshandlingarna, för det andra, den omständigheten att varorna inte har företetts vid det tullkontor som fanns angivet på transiteringshandlingen, för det tredje, den metod för returnering som använts för exemplar 5 av transiteringshandlingen och, för det fjärde, försummelsen att inhämta tillräckliga uppgifter om

köparna av varorna. Sökanden hävdar att dessa omständigheter, tagna var och en för sig eller tillsammans, inte kan grunda en uppenbar vårdslöshet. Sökanden har slutligen gjort gällande att kommissionen inte har visat att det föreligger ett direkt orsakssamband mellan denna påstådda vårdslöshet och den särskilda situationen.

102 Kommissionen har medgett att den tyska tulltjänstemannens bedrägliga beteende faktiskt motsvarar en "särskild situation" i den mening som avses i artikel 905 i tillämpningsförordningen, men anser ändå att sökanden i förevarande fall har gjort sig skyldig till uppenbar vårdslöshet. Kommissionen anser att det, för att bedöma om en sådan vårdslöshet föreligger, krävs en prövning av huruvida den berörde gjort sitt yttersta för att rätta sig efter tullbestämmelserna genom att agera med en sådan aktsamhet som skäligen kan förväntas med hänsyn till dennes yrkeserfarenhet. Kommissionen gör dessutom gällande att hänsyn skall tas till vilken typ av varor som transporteras vid bedömningen av den aktsamhet som en ekonomisk aktör som deltar i gemenskapstransitering måste visa.

— Förstainstansrättens bedömning

103 Artikel 905 i tillämpningsförordningen, där regeln i artikel 239 i tullkodexen klargörs och utvecklas, utgör en generalklausul för skälighetsbedömning, som särskilt är avsedd att täcka undantagssituationer som inte kan hänföras till något av de fall som avses i artiklarna 900–904 i tillämpningsförordningen (domstolens dom av den 25 februari 1999 i mål C-86/97, Trans-Ex-Import, REG 1999, s. I-1041, punkt 18). Det följer av artikel 905 att två kumulativa villkor måste vara uppfyllda för att återbetalning av importtull skall kunna ske. För det första skall det föreligga en särskild situation och för det andra får den berörde inte ha förfarit uppenbart vårdslöst eller vilseledande (förstainstansrättens dom av den 12 februari 2004 i mål T-282/01, Aslantrans mot kommissionen, REG 2004, s. I-693, punkt 53). Följaktligen är det tillräckligt att ett av dessa villkor inte är uppfyllt för att ansökan om återbetalning av tull skall avslås (förstainstansrättens dom av den 5 juni 1996 i mål T-75/95, Günzler Aluminium mot kommissionen, REG 1996, s. II-497, punkt 54, och domen i det ovannämnda målet Aslantrans mot kommissionen, punkt 53).

104 Det framgår av det ifrågasatta beslutet att villkoret för förefintlighet av en "särskild situation" i förevarande fall är uppfyllt, särskilt i och med det bedrägliga beteendet i vilken tulltjänstemän aktivt deltagit och vilket har gett upphov till den ifrågavarande tullskulden. Kommissionen har inte kunna visa att sökanden förfarit vilseledande. Däremot anser den att sökanden förfarit uppenbart vårdslöst. Härav följer att förstainstansrättens fortsatta prövning enbart skall avse frågan huruvida kommissionen gjorde en felaktig bedömning av sökandens påstådda uppenbara vårdslöshet.

105 Mot bakgrund av detta bör det omgående påpekas att den av sökanden åberopade domen i det ovannämnda målet Söhl & Söhlke inte uppställer en uttömmande förteckning över kriterier som skall beaktas vid bedömningen av huruvida en uppenbar vårdslöshet föreligger. Enligt ordalydelsen i punkt 56 i den domen skall "särskild", och alltså inte uteslutande, hänsyn tas till komplexiteten hos de bestämmelser som inte har iakttagits och vars åsidosättande har gett upphov till tullskulden, samt den ekonomiska aktörens yrkeserfarenhet och den aktsamhet som denne har visat. Följaktligen kan också andra kriterier användas för att bedöma huruvida uppenbar vårdslöshet förelegat eller ej (se domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-222/01, British American Tobacco, REG 2004, s. I-4683, punkt 71). Det bör också påpekas att kommissionen i förevarande fall, i motsats till vad sökanden har gjort gällande, inte enbart har bedömt sökandens aktsamhet utan den har också i det ifrågasatta beslutet tagit hänsyn till sökandens yrkeserfarenhet liksom till dennes kännedom om de tillämpliga bestämmelserna.

106 Sökandens ståndpunkt, enligt vilken kommissionen inte borde ha beaktat de transporterade varornas art, kan inte godtas. Tvärtom har domstolen slagit fast att de transporterade varornas typ särskilt skall beaktas vid bedömningen av huruvida uppenbar vårdslöshet föreligger (domen i det ovannämnda målet British American Tobacco, punkt 72). Det föreligger en särskild risk för bedrägeri eller stöld vid transiteringar med varor som beskattas hårt, såsom cigaretter, framför allt under transporten.

107 Mot bakgrund av detta bör det påpekas att det vid den aktuella tidpunkten var känt att cigarettbedrägerier förekom. Marknaden för cigaretter utgjorde faktiskt redan före år 1994, vid tiden för det ifrågavarande ärendet, en särskilt god grogrund för att utveckla en olaglig handel (se domen i det ovannämnda målet British American Tobacco, punkt 72). Vad gäller sökandens påstående, att det vid den aktuella tidpunkten var otänkbart för de ekonomiska aktörerna att tulltjänstemän skulle vara inblandade i bedrägerier, skall det påpekas att detta, även om så verkligen var fallet, inte kan tillskrivas någon relevans i förevarande fall. Kommissionen har nämligen, i sin bedömning av huruvida det förelåg en särskild situation, beaktat den omständigheten att de ekonomiska aktörerna rättmätigen kan förvänta sig att förvaltningsbefogenheter inte utövas av korrumperade tulltjänstemän.

108 Mot bakgrund av det som framkommit ovan skall förstainstansrätten undersöka de omständigheter som kommissionen beaktat i det ifrågasatta beslutet, vid sin bedömning av huruvida sökanden förfarit uppenbart vårdslöst. Vidare skall sökandens invändning, att det saknas ett direkt orsakssamband mellan denna påstådda vårdslöshet och den särskilda situationen, undersökas.

2. Omständigheten att registreringsnumren inte har angetts i exemplar 5 av T1-dokumenten

— Parternas argument

109 Sökanden medger att transportmedlens identitet i förevarande fall inte har angetts i något av exemplaren 1 eller 5 av T1-dokumenten men påpekar att fordonens registreringsnummer angetts för hand på exemplar 4. Sökanden hävdar att det vid förberedandet av T1-dokumenten ännu inte var känt vilka transportmedel som skulle användas. Sökanden menar att exemplar 1 var avskilt från de övriga och att

det på baksidan av varje exemplar fanns fäst en lastningslista. Enligt sökanden antecknades registreringsnumret på de lastbilar som anlände på exemplar 4 men detta kunde inte göras på de övriga exemplaren på grund av lastningslistorna. Det har framgått av F.B.:s skriftliga deklaration av den 6 augusti 2002 att avskiljande av exemplar 1 och underlåtelse att ange registreringsnummer i exemplar 5 är något som sker rutinmässigt i Nederländerna och detta är allmänt accepterat av tulltjänstemännen.

110 Sökanden har gjort gällande att de flesta försändelser kontrollerades på plats av de nederländska myndigheterna vilka inte hade några invändningar i detta avseende beträffande T1-dokumenten. Vidare har sökanden anfört att registreringsnumren från och med den 1 april 1994 angavs i det "meddelande i förväg", som översändes från avgångskontoret till bestämmelsekontoret. Transporterna skulle således ha varit kända både för avgångskontoret och för bestämmelsekontoret. Dessutom har sökanden visat särskild aktsamhet genom att förse varje transport med en försegling, trots att detta inte varit ett krav. Eftersom sökandens godkännandenummer angavs i transithandlingen, lastningslistan och förseglingen, upprättades på så sätt ett samband mellan transithandlingen och själva transporten.

111 Sökanden har vidare gjort gällande att angivandet av registreringsnumren i exemplar 5 och 7 inte tillför något av extra värde för själva kontrollen eftersom denna, vid bestämmelsekontoret, utförs med ledning av exemplar 4. Dessutom kontrolleras enbart containern eller släpvagnen, som i förevarande fall var förseglade med förseglingsnumren angivna i exemplar 4, 5 och 7 av T1-dokumenten. Transportmedlet kontrolleras däremot inte.

112 Kommissionen har genmält att det av artikel 341 i och bilaga 37 till tillämpningsförordningen framgår att det föreligger en skyldighet enligt lag att identifiera transportmedlet vid avfärd. Den omständigheten att sökanden i förevarande fall

medvetet underlåtit att ange registreringsnumren i exemplaren 5 av T1-dokumenten har försvårat för tulltjänstemännen att kontrollera att transporten av gods har skett på ett korrekt sätt. Den omständigheten att sökanden angett sitt godkännandenummer på förseglingarna är inte tillräcklig för att kontrollerna skall anses ha skett på ett korrekt sätt.

— Förstainstansrättens bedömning

113 Enligt bilaga 37, avdelning II, punkt A 18 till tillämpningsförordningen skall transportmedlets identitet och nationalitet anges i fält 18 i tulldokument T1. Av bilagan framgår också utan tvetydighet att fordonets liksom släpvagnens registreringsnummer – om dragfordonet och släpvagnen använder olika registreringsnummer – särskilt måste anges i tulldeklarationen. Det är obligatoriskt att fylla i fält 18 vid gemenskapstransiteringsförfaranden och fältet finns i alla T1-dokument. Härav följer således att registreringsnumren alltid skall anges i tulldokumenten T1 vid gemenskapstransitering.

114 Det har i förevarande fall inte bestritts att transportmedlens registreringsnummer enbart har angetts i exemplar 4 av T1-dokumenten, de som skall översändas till bestämmelsekontoret. Således har registreringsnumren varken angetts i exemplar 1, de som skall behållas av avgångskontoret, eller exemplar 5, de som bestämmelsekontoret skall återsända till avgångskontoret. Det skall först och främst konstateras att sökanden inte på ett tillfredsställande sätt har lyckats förklara varför registreringsnumren inte har angetts på exemplar 1 och 5. Även om exemplar 1, såsom sökanden har hävdat, var avskilt från de övriga och angivelserna av numren på exemplar 4 på grund av lastningslistorna inte automatiskt angavs på samtliga exemplar, fanns det dock inget som hindrade sökanden från att, liksom på exemplar

4, för hand ange registreringsnumren på exemplar 1 och 5 (se, för ett liknande resonemang, bilaga 37 till tillämpningsförordningen, avdelning 1, punkt C, andra stycket). Registreringsnumren borde ha angetts när transportfordonens identitet hade blivit kända eller allra senast då varorna avsändes.

115 Det framgår dessutom av FIOD-rapporten (punkt 9.7, s. 45) att sökanden med avsikt har underlåtit att ange registreringsnumren trots att denne, vid tiden då tullhandlingarna förbereddes, mycket väl kände till registreringsnumren på lastbilarna som skulle transportera varorna. Av samma rapport (punkt 9.7 s. 46) framgår också att F. B., anställd hos sökanden för att ansvara för tullformaliteterna, enligt egen utsago, fått uttryckliga instruktioner av tullombudet C., att inte ange registreringsnumren i T1-dokumenten. Eftersom F.B. är anställd hos sökanden skall denne i förevarande fall ansvara för F.B.:s agerande.

116 Sökanden har gjort gällande att registreringsnumren från och med den 1 april 1994 även angetts genom meddelanden i förväg, vilka har översänts till bestämmelsekontoret från avgångskontoret. Detta system har dock inte använts i fråga om de första fem transiteringarna, de mellan den 16 februari och den 23 mars 1994, samt att de tyska myndigheterna inte har infört detta system förrän i augusti år 1994, det vill säga efter det att den sista av de förevarande transiteringarna avslutats, nämligen den 5 juli 1994.

117 Sökanden har också påpekat att containrarna och släpvagnarna var försedda med en försegling vars nummer angavs i transiteringshandlingarna. Sökanden har därvid hävdat att det inte är fordonet utan containern eller släpvagnen som kontrolleras. Det bör här påpekas att medan försegling är en fakultativ åtgärd föreligger det däremot en skyldighet att ange registreringsnummer. Dessutom uppstår det genom

förseglingsnumren enbart ett samband mellan det gods som anges i den förevarande deklarationen och de containrar eller släpvagnar som använts för transporten, och inte med själva transportmedlet. Mot bakgrund av detta skall det erinras om att det i bilaga 37 till tillämpningsförordningen uttryckligen föreskrivs att både registreringsnumret på transportmedlet och släpvagnen skall anges i deklarationen. I förevarande fall kan det således konstateras att användandet av försegling inte gör det tillåtet att underlåta att ange transportmedlens registreringsnummer.

118 Sökanden hävdar likaledes att angivandet av registreringsnumren i de övriga exemplaren utöver exemplar 4 inte tillför något av värde för själva kontrollen eftersom kontrollen vid bestämmelsekontoret utförs med ledning av just exemplar 4. Om avgångskontoret, såsom föreskrivs i tullkodexen, hade känt till registreringsnumren på de fordon som användes för att transportera godset för transiteringsförfarandet, hade kontoret emellertid i förekommande fall antingen kunnat be de övriga tullkontoren, särskilt det i tulldokument T1 angivna bestämmelsekontoret, att kontrollera de ifrågavarande fordonen när dessa anlänt med godset, eller be de behöriga myndigheterna att kontrollera transporten under färden. Eftersom avgångskontoret varken i exemplar 1 eller i exemplar 5 hade tillgång till registreringsnumren var möjligheten att utföra en kontroll efter det att transiteringsförfarandet påbörjats ytterst begränsad.

119 Sökanden har slutligen hävdat att registreringsnumren i Nederländerna rutinmässigt inte anges i exemplar 5, något som tullmyndigheterna accepterar. Vidare hävdar sökanden att de nederländska myndigheterna, när varorna avsändes, i de flesta fall kontrollerade T1-dokumenten utan att göra några invändningar. Det bör påpekas att sökanden, även om de ovanstående påståendena visar sig stämma, såsom erfaren tulldeklarant varken kan stödja sig på en förhandenvaro av en viss praxis inom en sektor eller på den omständigheten att de nederländska tullmyndigheterna inledningsvis inte haft några invändningar som grund för att åsidosätta de formella skyldigheter som åligger honom vid en transitering.

120 Följaktligen skall det konstateras att sökanden har åsidosatt de skyldigheter som åligger honom i egenskap av deklarant. Åsidosättandet av en formell skyldighet inom ramen för ett förfarande för en gemenskapstransitering, som till exempel att underlåta att ange registreringsnumret på de använda transportmedlen, kan anses vara en omständighet som i sig utgör en uppenbar vårdslöshet från den ekonomiska aktörens sida (se här domen i det ovannämnda målet British American Tobacco, punkt 70). Det skall dessutom påpekas att detta åsidosättande i förevarande fall har försvårat kontrollen vid transiteringarna. I förevarande fall angavs nämligen registreringsnumren enbart i exemplar 4 av T1-dokumentet, det exemplar som godkändes av den korrumperade tulltjänstemannen. Myndigheterna vid avgångskontoret hade däremot inte i exemplar 1 och 5 tillgång till dessa registreringsnummer. Denna omständighet har som nämnts försvårat för myndigheterna vid avgångskontoret att utföra kontroller av de omtvistade transporterna.

121 Det kan följaktligen konstateras att kommissionen inte har begått något fel genom att anse att sökanden har förfarit uppenbart vårdslöst genom att underlåta att ange fordonens registreringsnummer i exemplar 5 av T1-dokumentet.

3. Omständigheten att fel bestämmelsetullkontor har angetts i transiteringshandlingarna

— Parternas argument

122 Sökanden har medgett att samtliga försändelser anlände till kontoret i Philippsreut, även de i vilkas transiteringshandlingar kontoret i Schirnding angavs som bestämmelsekontor. Sökanden har emellertid gjort gällande att byte av bestämmelsekontor uttryckligen medges i artikel 356.3 i tillämpningsförordningen. Vidare har sökanden påpekat att det enligt artiklarna 204 och 96.1 i tullkodexen framgår att

deklaranten skall ansvara för att varorna företes vid ett tullkontor, oavsett vilket, och att denne därigenom i praktiken inte har något inflytande över det val av kontor och färdväg som transportören gör. Med ledning av systemet med meddelande i förväg skulle dessutom det tullkontor där varorna företes vara skyldigt att meddela de avgångs- och bestämmelsekontor som anges i tullhandlingarna om företeendet så att dessa får kännedom om bytet.

123 Sökanden hävdar att denne vid varje tillfälle har angett bestämmelsekontoret i enlighet med tullombudet C:s instruktioner eftersom någon personlig kontakt aldrig funnits med de slutliga köparna. Sökanden har vidare påpekat att transportören inte har agerat efter dennes anvisningar utan efter köparens anvisningar. Sökanden menar också att valet av kontoret i Schirnding var det mest logiska för de påstådda köparna som hade sitt säte i Slovakien. Enligt en undersökning från år 1993 som gjorts av det nederländska speditörförbundet förekom ofta avsevärda förseningar vid detta tullkontor, vilket enligt sökanden skulle kunna förklara varför transportörerna under transporten ändrade sin färdväg.

124 Sökanden har dessutom påpekat att denne, efter att ha konstaterat att samtliga T1-dokument i förevarande fall godkändes av tullkontoret i Philippsreut, angav detta kontor som bestämmelsekontor, vilket således skedde med de sista två transiteringarna (T1-dokument nr 120936, av den 28 juni 1994, och nr 120986, av den 5 juli 1994).

125 Kommissionen har påpekat att den inte klandrar sökanden för att ha bytt bestämmelsekontor under transporten utan för den omständigheten att sökanden i minst nio av de elva T1-dokumenten har angett ett bestämmelsekontor som denne vetat eller borde ha vetat var ett annat. Det var inte förrän den 28 juni 1994, det vill säga efter fyra månader och nio försändelser, som sökanden angav tullkontoret i Philippsreut i T1-dokumenten. Således har sökanden inte agerat med tillräcklig

aktsamhet vad beträffar riktigheten i den information som skall anges i T1-dokumenten.

Förstainstansrättens bedömning

126 Rätten konstaterar att samtliga laster som var föremål för förevarande transiteringar företeddes på tullkontoret i Philippsreut. I enlighet med bestämmelserna för extern gemenskapstransitering är det således detta kontor som skall anses som bestämmelsekontor för dessa transiteringar. Det är dock utrett att det i minst de nio första av de totalt elva tulldeklarationerna angavs ett annat bestämmelsekontor, nämligen kontoret i Schirnding.

127 Sökanden har gjort gällande att ett förfarande för extern gemenskapstransitering i enlighet med artikel 356.3 i tillämpningsförordningen kan avslutas vid ett annat kontor än det som anges i T1-dokumentet. Det skall dock, såsom kommissionen med rätta påpekat, erinras om att kommissionens invändning inte avsåg den omständigheten att sökanden bytt bestämmelsekontor under transporten utan den omständigheten att denne, medvetet eller av oaktsamhet, gett tullmyndigheterna felaktig information vid deklareringen.

128 Som framgår av artikel 199 i tillämpningsförordningen liksom av bilaga 37 till nämnda förordning innebär en deklaration som har ingetts hos ett tullkontor och som har undertecknats av deklaranten en förbindelse för deklaranten vad beträffar riktigheten av de uppgifter som lämnas däri och äktheten av bifogade handlingar. Av detta följer att angivandet, medvetet eller av oaktsamhet, av oriktiga uppgifter i en tulldeklaration innebär ett åsidosättande av deklarantens skyldigheter.

129 Det finns vissa handlingar i kommissionens akt som ger anledning att tro att sökanden, tvärtemot vad denne tidigare har påstått, redan vid utarbetandet av tullhandlingarna hade vetskap om att det bestämmelsekontor som angetts inte var detsamma som det där varorna skulle komma att företes. De nederländska myndigheterna har nämligen i FIOD-rapporten kommit fram till att sökanden medvetet har angett fel bestämmelsekontor. Av rapporten (punkt 5.1, s. 24) framgår bland annat att "[d]et var Schirnding som varje gång med avsikt och på order av C. angavs som bestämmelsekontor i T1-dokumenten (med undantag för de två sista transporterna), liksom i informationen om avgången, vilken den tilltalade förberett i mitten av mars år 1994 och som överlämnats till tullkontoret i Delfzijl, trots att bestämmelsekontoret i själva verket var det i Philippsreut, vilket de tilltalade B. och F.B. också visste om". Rapporten innehåller också i punkt 5.3.1, s. 25, följande uttalande från F.B.: "Jag visste om att cigaretterna transporterades via Philippsreut. ... På order av [tullombudet C.] var jag alltid tvungen att ange Schirnding som bestämmelsekontor". I detta sammanhang bör även påpekas att F.B. i ett uttalande av den 30 september 2002 motsagt sitt tidigare påstående att han vid tiden för godsets avfärd inte visste om att detta skulle komma att företes vid tullkontoret i Philippsreut. Förstainstansrätten anser emellertid att de uppgifter som F.B. tidigare lämnat till de nederländska myndigheterna under den av dem företagna undersökningen inte förlorar sitt bevisvärde till följd av detta uttalande, som gjorts enbart med anledning av förevarande rättegång.

130 Det kan följaktligen konstateras att sökanden i sina tulldeklarationer medvetet har angett fel bestämmelsekontor för de flesta av de omtvistade transiteringarna. Genom detta beteende har sökanden inte bara åsidosatt sina skyldigheter såsom deklarant utan också försvårat för tullmyndigheterna att utföra kontroller av dessa transiteringar. Eftersom avgångskontoret inte hade vetskap om att lasten med cigaretter skulle komma att företes vid bestämmelsekontoret i Philippsreut kunde de inte heller i förväg underrätta tullmyndigheterna vid detta tullkontor om att lasten var på väg. Den omständigheten att den korrumperade tulltjänstemannen Mauritz kolleger på kontoret i Philippsreut inte var medvetna om att en stor last med cigaretter var på väg kan ha varit till gagn för dennes bedrägliga aktiviteter.

131 Denna bedömning påverkas inte av sökandens argument enligt vilket kontoret vid vilket varorna faktiskt företes, inom ramen för systemet med meddelande i förväg, skall underrätta både avgångskontoret och det i tullhandlingarna angivna bestämmelsekontoret om detta. Även om det kan visas att systemet med meddelande i förväg i förevarande fall har använts på ett riktigt sätt skall det konstateras att angivandet av fel bestämmelsekontor åsidosätter själva syftet med systemet — att bestämmelsekontoret i förväg skall vara medvetet om att en last med högriskvaror är på väg.

132 Det framgår således av ovanstående att kommissionen inte har begått något fel genom att anse att sökanden medvetet har angett ett bestämmelsekontor som denne på förhand visste inte var det riktiga och genom att beakta detta i sin bedömning över huruvida sökanden förfarit uppenbart vårdslöst.

4. Det sätt på vilket exemplar 5 av T1-dokumenten har sänts

— Parternas argument

133 Sökanden har gjort gällande att översändandet av tullhandlingarna den officiella vägen från bestämmelsekontoret till avslutningskontoret var förenat med avsevärda förseningar och att de nederländska myndigheterna underrättat denne om att det var tillåtet för bestämmelsekontoret att direkt sända exemplar 5 av T1-dokumenten. Det var av denna anledning som sökanden gav de frankerade kuverten adresserade

till tullkontoret i Coevorden till chauffören och tullombudet C. så att dessa direkt kunde överlämna dem till de tyska myndigheterna. Den tyska tulltjänstemannen använde sig dock inte av kuverten utan anförtrodde exemplar 5 till chauffören eller tullombudet C, vilka överlämnade dem till sökanden, som i sin tur gav dem till de nederländska tullmyndigheterna. Sökanden medger själv att detta överföringssystem visserligen är okonventionellt men att det i varje fall inte strider mot artikel 356.2 i tillämpningsförordningen i vilken det inte närmare regleras på vilket sätt bestämmelsekontoret skall sända T1-dokument.

134 När det senare visade sig att exemplar 5 av T1-dokumentet av den 16 februari 1994 (T1-dokument nr 120228), som hänförde sig till den första transiteringen, inte hade sänts till kontoret i Coevorden, kontaktade sökanden avdelningen för avslutning av transiteringsförfaranden vid detta kontor, först via telefon, sedan via telefax av den 25 februari 1994 och översände först en kopia och sedan originalet av nämnda tulldokument. Sökanden översände likaså per telefax av den 15 respektive den 28 mars 1994 kopior av formulär 5 som hänförde sig till transiteringarna av den 25 februari och den 23 mars 1994 (T1-dokument nr 120274 och nr 120410). Sökanden använde sig av detta system också för de efterföljande transporterna. Följaktligen har de nederländska tullmyndigheterna haft full vetskap om detta system att översända dokumenten och har således också uttryckligen godkänt de ifrågavarande tulldokumenten.

135 Slutligen, för det fall att förstainstansrätten skulle anse att det system som använts strider mot tullkodexen, hävdar sökanden att det vid den föreliggande bedömningen beträffande uppenbar vårdslöshet, i enlighet med domen i det ovannämnda målet Söhl & Söhlke, skall tas särskild hänsyn till komplexiteten hos dessa bestämmelser.

136 Kommissionen hävdar att bestämmelserna i artikel 356.2 i tillämpningsförordningen om hur man skall gå till väga vid översändandet av exemplar 5 av T1-dokumentet är klara och tydliga, och att det inte är möjligt att av dessa bestämmelser dra slutsatsen att det är tillåtet att låta tredje man delta i detta. Det är nämligen fråga om ett rent administrativt förfarande som syftar till att göra det möjligt för tullmyndigheterna att kontrollera att transiteringen genomförs på ett korrekt sätt. I egenskap av erfaren aktör inom transportsektorn borde sökanden aldrig ha gått med på att ta aktiv del i översändandet av exemplar 5.

Förstainstansrättens bedömning

137 I artikel 356.2 i tillämpningsförordningen föreskrivs att bestämmelsekontoret, så snart varorna har företetts, närmare skall anteckna uppgifter om genomförda kontroller på exemplaren av T1-dokumentet och genast sända ett exemplar till avgångskontoret. I enlighet med artikel 358 i nämnda förordning skall medlemsstaterna ha rätt att utse ett eller flera centrala kontor, till vilka de behöriga kontoren i bestämmelsemedlemsstaterna skall återsända dokumenten. Av det ovanstående följer att översändandet av exemplar 5 av T1-dokumentet skall ske på administrativ väg, omedelbart från bestämmelsekontoret till avgångskontoret med eventuell inblandning av de centralkontor som upprättats av medlemsstaterna för detta ändamål. Kommissionen har i sitt svar på de åtgärder för processledning som beslutats av förstainstansrätten förklarat att man härvid använder sig av kuvert som vederbörligen identifieras av tullmyndigheterna i bestämmelsestaten. Identifieringen garanteras genom användningen av särskilda sigill, markeringar med frankeringsmaskin eller särskilda frankeringar som översänds till kommissionen och som övriga behöriga nationella myndigheter känner till.

138 Enligt tullkodexen är det således inte tillåtet för bestämmelsekontoret att anförtro tredje man, till exempel en privat aktör som deltar i transporten, uppdraget att

returnera exemplar 5 av T1-dokumentet till avgångskontoret. Med tanke på den obestridligt avgörande rollen som transportdokument T1 spelar för att förfarandet för extern gemenskapstransitering skall fungera korrekt (se domen i det ovannämnda målet British American Tobacco, punkt 52), liksom den betydelse som exemplar 5 har vad gäller fastställandet av den eventuella uppkomsten av tullskulden eller för underrättandet till myndigheterna vid avgångskontoret om sannolika oegentligheter som begåtts under varutransporten, skall överföringen av detta exemplar uteslutande ske mellan tullmyndigheterna utan inblandning av ekonomiska aktörer. Om dessa aktörer skulle tillåtas att delta i returneringen skulle det inte kunna garanteras att de ifrågavarande handlingarna är äkta, att informationen som de innehåller stämmer samtidigt som risken för bedrägeri ökar.

139 Sökanden har i sitt svar på förstainstansrättens frågor medgett att den metod som använts i det förevarande fallet inte motsvarar den som tidigare använts. Det var heller inte överenskommet mellan sökanden och tullombudet C. att exemplar 5 skulle returneras på detta sätt, utan meningen var att de frankerade kuverten, adresserade till avslutningskontoret i Coevorden, skulle ha skickats med lastbilschauffören till myndigheterna vid bestämmelsekontoret för att där användas till att via post sända exemplar 5 till avslutningskontoret. I följande uttalanden från F.B., som återges i FIOD-rapporten (punkt 8.3, s. 40 och 41), visas tydligt den annorlunda karaktären hos den metod som använts:

"Jag fick [exemplar 5] av [tullombudet C.] eller indirekt av [B.], [F.B.:s överordnade] ... Min första reaktion var varje gång att jag blev rädd ... Jag klargjorde min förvåning internt och jag framförde också klagomål hos [B.] ... Jag har inte kommit överens med [B.] om någon returnering till avslutningskontoret ... När [tullombudet C.] en dag kom tillbaka med [exemplar 5] som var stämplat kände jag hur håret reste sig i nacken på mig. Jag var i vilket fall både förbluffad och arg över att han inte hållit sig till vad vi hade kommit överens om. Jag talade om detta för [B.] och [tullombudet C.] ..."

140 Det skall dessutom påpekas att sökanden kände till metoden på vilket sätt exemplar 5 returnerades redan innan den andra cigarettransporten genomfördes, den 25 februari 1994. Sökanden godkände och deltog också i genomförandet av den ifrågasatta metoden för de tio följande transiteringarna trots att denna metod inte bara stred mot tullkodexen utan också mot vad som hade överenskommits med tullombudet C.

141 Sökanden har emellertid hävdat att denna metod att returnera exemplar 5 uttryckligen godkänts av de nederländska myndigheterna. Sökanden har särskilt gjort gällande att denne, när tullombudet C. började återvända med exemplar 5, vid flera tillfällen via telefon varit i kontakt med tullmyndigheterna och fått deras godkännande. Sökanden har också skickat exemplaren 5 till tullmyndigheterna och fått dessa godkända. Även om en viss kontakt förekommit med de nederländska myndigheterna framgår det emellertid inte av akten att tullmyndigheterna uttryckligen godkänt metoden som använts för att returnera exemplaren. Tvärtom är det utrett att de nederländska myndigheterna inte anser det tillåtet att privata aktörer blandar sig i returneringen. FIOD-rapporten (punkt 3.2.3, s. 18) innehåller följande uttalande från en tulltjänsteman vid tullkontoret i Groningue: "Jag blev aldrig informerad om omständigheten att de femte exemplaren returnerats till avslutningsenheten vid tullkontoret i Coevorden genom förmedling av [sökanden]. Vi skulle aldrig ha godkänt en sådan avslutningsmetod ... Jag förbjöd inte den andra metoden att returnera det femte exemplaret (direkt returnering från de tyska tullmyndigheterna till avslutningskontoret i Coevorden). Jag skulle emellertid ha förbjudit, och kommer att förbjuda alla andra metoder av returnering av det femte exemplaret till avslutningskontoret i Coevorden som sker genom förmedling av [sökanden]." Det kan således konstateras att sökanden inte skulle kunna grunda lagligheten i den metod som använts för att returnera exemplar 5 enbart på den omständigheten att de nederländska myndigheterna under en viss period inte reagerat på användandet av denna metod.

142 Vad slutligen gäller sökandens argument i andra hand, avseende komplexiteten hos de tillämpliga bestämmelserna, kan detta inte godtas. Som redan har konstaterats ovan, framgår det klart och tydligt av artikel 356 i tillämpningsförordningen att det är bestämmelsekontoret, utan någon inblandning av tredje man, som skall returnera exemplar 5 av T1-dokumentet till avgångskontoret.

143 Mot bakgrund av vad som framkommit ovan kan det konstateras att sökanden, i egenskap av erfaren aktör inom transportsektorn, aldrig borde ha gått med på att ta aktiv del i översändandet av exemplar 5. Den metod som i förevarande fall använts för att returnera formulär 5 utgjorde dessutom inte enbart ett åsidosättande av de formella bestämmelserna för förfarandet för extern gemenskapstransitering, utan den har också bidragit till uppkomsten av bedrägeriet. Genom att utesluta all administrativ handläggning, och särskilt genom att det inte varit det tyska centralkontoret som har stått för översändandet av formuläret, har de tyska myndigheterna inte kunnat kontrollera de registreringsnummer som den bedrägliga tulltjänstemannen hade fört in i T1-dokumenten. Det bör erinras om att dessa nummer i själva verket överensstämde med nummer som använts för att registrera andra varor och andra tullhandlingar. De tyska myndigheterna skulle sannolikt ha kunnat upptäcka detta fel, till skillnad från det nederländska avslutningskontoret.

144 Det framgår av det ovanstående att kommissionen inte har begått något fel genom att beakta sökandens deltagande i den lagstridiga returneringen av exemplar 5 av T1-dokumenten i sin bedömning av huruvida en uppenbar vårdslöshet förekommit.

5. Försummelsen att inhämta tillräckliga uppgifter om köparna

— Parternas argument

145 Sökanden har gjort gällande att denne under åtta år haft goda affärsförhållanden med tullombudet C. och att det inte fanns någon anledning för sökanden att misstro de köpare för vilkas räkning C. agerade. Kommissionens krav, att sökanden borde ha inhämtat uppgifter om köparna från tullombudet C., är inte förenligt med de faktiska förhållandena inom internationell handel då tullombudet inte har något som helst intresse av att hjälpa de båda handelsparterna att komma i direkt förbindelse med varandra. En sådan kontroll utförs för övrigt väldigt sällan inom extern gemenskapstransitering, i synnerhet i de fall då deklaranten arbetar på uppdrag av köparen av varorna. Något tillfälle att kontrollera köparnas betalningsförmåga fanns inte i förevarande fall eftersom de betalade kontant.

146 Enligt kommissionen borde sökanden, särskilt i egenskap av både säljare och deklarant, ha kontrollerat om köparna, vilkas identitet sökanden kände till, verkligen existerade. Vidare borde sökanden ha vidtagit ett minimum av åtgärder för att undvika risken att tjäna som täckmantel för ett iscensatt skenköp, som skulle kunna ge upphov till ett bedrägeri inom ramen för en gemenskapstransitering.

— Förstainstansrättens bedömning

147 Sökanden har inte försökt inhämta några närmare uppgifter om de påstådda köparna av varorna i den förhandenvarande transiteringen. Mot bakgrund av de föreliggande omständigheterna i målet, särskilt sökandens föregående långa affärsförbindelser med tullombudet C., — som uppgav att han företrädde köparna — och de särskilda förhållanden som kännetecknar internationella affärsförbindelser, särskilt svårigheterna att snabbt få detaljerade uppgifter om företag i andra länder, anser domstolen emellertid att denna försummelse, i sig själv, inte kan leda till bedömningen att sökanden har förfarit uppenbart vårdslöst.

6. Omständigheten att det inte föreligger ett direkt orsakssamband mellan sökandens påstådda vårdslöshet och den särskilda situationen

— Parternas argument

148 Enligt sökanden framgår det av artikel 239.1 andra strecksatsen i tullkodexen att ansökan om eftergift enbart kan avslås om den föreliggande särskilda situationen har orsakats av att den part som ansöker om återbetalning har varit vårdslös. Det finns i detta fall inget orsakssamband mellan denna situation, närmare bestämt den tyska tulltjänstemannens bedrägeri, och de fyra omständigheter som kommissionen har beaktat vid sin bedömning av huruvida det föreligger en uppenbar vårdslöshet. Varken underlåtelsen att ange registreringsnumren eller försummelsen att kontrollera identiteten hos köparna har varit orsaker till bedrägeriet. Dessutom skulle bytet av bestämmelsekontor och den okonventionella metoden att returnera exemplar 5 av T1-dokumentet endast ha kunnat föranleda tullmyndigheterna att fatta misstankar och därigenom snarare öka risken för att bedrägeriet upptäcktes.

149 Kommissionen har gjort gällande att en ansökan om eftergift kan avslås om sökanden har gjort sig skyldig till uppenbar vårdslöshet, oavsett om det finns ett samband mellan vårdslösheten och den särskilda situation som sökanden hänvisar till. I varje fall anser kommissionen att det i förevarande fall finns ett direkt orsakssamband mellan den särskilda situationen och sökandens uppenbara vårdslöshet eftersom vårdslösheten har bidragit till uppkomsten av bedrägeriet samt till att försvåra dess upptäckt.

— Förstainstansrättens bedömning

150 Enligt artikel 239 i tullkodexen får import- eller exporttullar återbetalas eller efterges i situationer som följer av omständigheter vid vilka varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller. I artikel 905 i tillämpningsförordningen föreskrivs dessutom att de skäl som åberopas till stöd för ansökan kan ge upphov till en särskild situation till följd av omständigheter under vilka inget bedrägeri eller klar försumlighet kan tillskrivas personen i fråga. I motsats till kommissionens åsikt framgår det av ordalydelsen i dessa bestämmelser att ett samband skall finnas mellan den vårdslöshet som tillskrivs sökanden och den särskilda situation som fastställts. Om det inte finns ett sådant samband är det oskäligt att avslå en ansökan om eftergift eller återbetalning. I motsats till vad sökanden hävdar är det inte nödvändigt att den särskilda situationen är en direkt eller omedelbar följd av sökandens vårdslöshet. Det räcker i detta fall att vårdslösheten har bidragit till eller underlättat undandragandet av varorna från tullövervakningen.

151 Den särskilda situationen består i förevarande fall av den omständigheten att sökanden blivit utsatt för ett bedrägeri som uppkommit genom medverkandet av en tjänsteman vid den nationella tullmyndigheten. Följaktligen är det nödvändigt att fastställa huruvida de ageranden som har tillskrivits sökanden i sig utgör en uppenbar vårdslöshet som bidragit till eller underlättat uppkomsten av detta bedrägeri.

152 Det har fastslagit ovan (se punkterna 118, 120, 130 och 143) att sökanden har gjort sig skyldig till tre felaktigheter som utgjort uppenbar vårdslöshet, nämligen underlåtelsen att ange registreringsnumren på exemplar 5 av T1-dokumenten, angivandet av det felaktiga bestämmelsekontoret Schirnding och den lagstridiga metoden att returnera exemplar 5 av T1-dokumenten, vilka har underlättat uppkomsten av bedrägeriet och följaktligen undandragandet av varorna från tullövervakningen genom att bland annat försvåra för de nationella tullmyndigheterna att kontrollera att de förevarande transiteringarna genomfördes på ett korrekt sätt.

153 Sökandens invändning, att något orsakssamband inte föreligger, kan följaktligen inte godtas.

7. Slutsats avseende den andra grunden

154 Kommissionen har enligt fast rättspraxis ett utrymme för skönsmässig bedömning när den fattar ett beslut med tillämpning av generalklausulen för skälighetsbedömning i gemenskapens tullbestämmelser (se förstainstansrättens dom av den 9 november 1995 i mål T-346/94, France-aviation mot kommissionen, REG 1995, s. II-2841, punkt 34, domen i det ovannämnda målet Primex Produkte Import-Export m.fl. mot kommissionen, punkt 60, domen i det ovannämnda målet Mehibas Dordtselaan mot kommissionen, punkterna 46 och 78, samt domen i det ovannämnda målet Aslantrans mot kommissionen, punkt 55). Återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar, som endast kan medges under vissa förutsättningar och i vissa bestämda fall, utgör vidare ett undantag från den normala import- och exportordningen. Följaktligen skall de bestämmelser i vilka en sådan återbetalning eller eftergift föreskrivs tolkas restriktivt (se domarna i de ovannämnda målen Söhl & Söhlke, punkt 52, samt Aslantrans mot kommissionen, punkt 55). Eftersom avsaknaden av uppenbar vårdslöshet är ett nödvändigt villkor (*conditio sine qua non*) för rätt till återbetalning eller eftergift av importtullar, skall detta begrepp tolkas på ett sådant sätt att antalet fall av återbetalning eller eftergift begränsas (se domen i det ovannämnda målet Söhl & Söhlke, punkt 52).

155 Sökanden var i förevarande fall den huvudansvarige för de ifrågavarande varorna i förfarandet för den externa gemenskapstransiteringen. Följaktligen har sökanden såsom huvudansvarig accepterat ett särskilt ansvar för dessa transiteringar.

156 Sökanden har vid upprepade tillfällen åsidosatt de skyldigheter som åligger denne enligt bestämmelserna för förfarandet för extern gemenskapstransitering. Sökanden har för det första genom att inte ange registreringsnumren på de transportmedel som använts åsidosatt sin skyldighet enligt bilaga 37 till tillämpningsförordningen. För det andra har sökanden genom att ange fel bestämmelsekontor i tulldeklarationerna inte uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 199 i tillämpningsförordningen och bilaga 37 till densamma. För det tredje har sökanden slutligen, genom att delta i den okonventionella metoden att returnera exemplar 5 av T1-dokumenten, bidragit till att bestämmelserna i artikel 356 i tillämpningsförordningen åsidosatts. De åsidosatta bestämmelserna är dessutom inte särskilt komplicerade eller svåra att tolka. Därtill är sökanden en mycket erfaren ekonomisk aktör inom denna sektor. Dessa åsidosättanden utgör inte bara en överträdelse av de formella bestämmelserna för förfarandet för gemenskapstransitering utan de har också bidragit till uppkomsten av ett bedrägeri och ett undandragande av varor från tullövervakning genom att bland annat försvåra för de nationella tullmyndigheterna att kontrollera att verksamheterna genomfördes på ett korrekt sätt. Det bör slutligen påpekas att sökanden borde ha varit särkilt försiktig eftersom de förevarande transiteringarna avser transport av cigaretter vilka betraktas som högriskvaror.

157 Av det som anförts ovan följer sammantaget att kommissionen inte har gjort en uppenbart felaktig bedömning genom att anse att sökanden, mot bakgrund av omständigheterna i målet, har förfarit uppenbart vårdslöst i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen och artikel 905 i tillämpningsförordningen.

158 Sökandenas talan kan således inte bifallas på denna grund.

Den tredje grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen

Parternas argument

159 Sökanden har hävdat att artikel 239 i tullkodexen skall tolkas och tillämpas i enlighet med proportionalitetsprincipen. Med hänsyn till de uttagna avgifternas storlek och på omfattningen av sökandens affärsverksamhet innebär avslaget på ansökan om eftergift att sökanden lider mycket stor skada. För ett avslagsbeslut skulle det därför i enlighet med proportionalitetsprincipen ha krävts att den vårdslöshet som kommissionen tillskrivit sökanden var särskilt allvarlig. Kommissionen har således behandlat sökanden oproportionerligt strängt, eftersom sökandens påstådda vårdslöshet torde vara ytterst "underordnad" i förhållande till den tyska tulltjänstemannens bedrägliga beteende.

160 Kommissionen har hävdat att det i förevarande fall är tillämpningen av bestämmelserna om eftergift av tullskulden och inte uppkomsten av själva skulden som skall bedömas utifrån proportionalitetsprincipen. Enligt kommissionen har domstolen slagit fast att det inte är oproportionerligt att en aktör försätts i konkurs till följd av att han måste betala en tullskuld (domstolens dom av den 14 maj 1996 i de förenade målen C-153/94 och C-204/94, Faroe Seafood m.fl., REG 1994, s. I-2465, punkt 116). Kommissionen har slutligen hävdat att den faktiskt har beaktat proportionalitetsprincipen i det ifrågasatta beslutet men att en eftergift, med hänsyn till de invändningar som kunde riktas mot sökanden, omöjligt kunde beviljas.

Förstainstansrättens bedömning

161 Det skall påpekas att storleken på den tullskuld som har lagts på sökanden är kopplad till det ekonomiska värdet av varorna i den föreliggande externa gemenskapstransiteringen, särskilt de tullar och andra avgifter som dessa varor, närmare bestämt cigaretter, belastas med. Den omständigheten att importtullen kan uppgå till betydande belopp ingår i de yrkesmässiga risker som den ekonomiska aktören utsätter sig för (se domen i det ovannämnda målet Faroe Seafood m.fl., punkt 115). Följaktligen har inte själva storleken på tullskulden, för vilken eftergift begärs, någon betydelse för bedömningen av de villkor som denna eftergift är underkastad. Det kan således konstateras att kommissionen inte har åsidosatt proportionalitetsprincipen när den vid sin bedömning av den föreliggande ansökan, inte beaktat storleken på den ekonomiska skada som sökanden eventuellt skulle kunna lida till följd av ett avslagsbeslut.

162 Vad beträffar sökandens argument att dennes uppenbara vårdslöshet varit ytterst "underordnad" den tyske tulltjänstemannens bedrägeri är det tillräckligt att konstatera att kommissionen beaktat detta bedrägeri i och med att denna omständighet i det föreliggande fallet har gett upphov till en särskild situation. Kommissionen har inom ramen för sin bedömning av det andra villkoret som ställs för att eftergift skall kunna godkännas, närmare bestämt frånvaro av uppenbar vårdslöshet, med rätta beaktat de ageranden och oegentligheter som tillskrivits sökanden och som — såsom ovan fastslagits — har bidragit till uppkomsten av bedrägeriet samt till att försvåra dess upptäckt. Följaktligen har kommissionen vid sin bedömning av sökandens agerande inte åsidosatt proportionalitetsprincipen.

163 Sökandens talan kan således inte bifallas på denna grund.

Den fjärde grunden: Ingen tullskuld har uppkommit

Parternas argument

164 Under den muntliga förhandlingen har sökanden åberopat en ny grund med anförande av att en ny omständighet har inträffat. Med hänvisning till den ovannämnda domen av Vrchní Soud i Prag av den 30 november 2004 har sökanden gjort gällande att varorna i de omstridda transiteringarna har lämnat gemenskapens tullområde. Dessa varor har således inte undandragits från tullövervakning och det var följaktligen inte heller möjligt att ta ut importtullar för dem. Mot bakgrund av detta har alltså den tullskuld som de nederländska myndigheterna ålagt sökanden, och som är föremålet för ansökan om eftergift i det ifrågasatta beslutet, aldrig existerat. Denna omständighet motiverar att eftergiften av tullskulden beviljas. Ett förfarande enligt artikel 239 i tullkodexen förutsätter nämligen att en tullskuld föreligger.

Förstainstansrättens bedömning

165 Det framgår av fast rättspraxis att bestämmelserna i artikel 239 i tullkodexen och artikel 905 i tillämpningsförordningen enbart syftar till att medge undantag från

betalning av tullar, för vilka de ekonomiska aktörerna är betalningsskyldiga, när vissa särskilda omständigheter föreligger och nämnda aktörer inte kan tillskrivas uppenbar vårdslöshet eller bedrägeri (se domstolens dom av den 12 mars 1987 i de förenade målen 244/85 och 245/85, Cerealmangimi och Italgrani mot kommissionen, REG 1987, s. 1303, punkt 11, och av den 6 juli 1993 i de förenade målen C-121/91 och C-122/91, CT Control (Rotterdam) och JCT Benelux mot kommissionen, REG 1993, s. I-3873, punkt 43, samt domen i det ovannämnda målet Hyper mot kommissionen, punkt 98). Bedömningen av huruvida en skuld föreligger och hur stor denna är faller nämligen under nationella myndigheters behörighet. De ansökningar som inges till kommissionen med stöd av de ovannämnda bestämmelserna avser emellertid inte frågan huruvida de materiella tullrättsliga reglerna har tillämpats på rätt sätt av de nationella tullmyndigheterna. Det framgår av rättspraxis att dessa beslut som fattats av de nationella myndigheterna kan överklagas till de nationella domstolarna, som i sin tur kan vända sig till domstolen med stöd av artikel 234 EG (förstainstansrättens dom av den 16 juli 1998 i mål T-195/97, Kia Motors och Broekman Motorships mot kommissionen, REG 1998, s. II-2907, punkt 36, och domen i det ovannämnda målet Hyper mot kommissionen, punkt 98).

166 Med hänsyn till det ovan anförda kan denna grund inte tas upp till prövning.

167 Förstainstansrätten anser att utredningen i målet liksom de handlingar och svar som parterna inkommit med till följd av de åtgärder för processledning som rätten beslutat om innehåller tillräckligt med upplysningar och att det inte är nödvändigt att förordna om andra åtgärder för bevisupptagning, i synnerhet inte upptagande av sådana vittnesförhör som sökanden föreslagit.

168 Av vad ovan anförts följer att talan skall ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

169 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att sökanden skall förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad. Eftersom sökanden har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) **Sökanden skall bära sin rättegångskostnad samt ersätta kommissionens rättegångskostnad.**

Cooke García-Valdecasas Trstenjak

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 september 2005.

H. Jung

Justitiesekreterare

J.D. Cooke

Ordförande

Table des matières

Tillämpliga bestämmelser ..... II - 3180

Bestämmelser tillämpliga på gemenskapstransitering ..... II - 3180

Tillämpliga bestämmelser för återbetalning och eftergift av import- eller exporttullar II - 3185

Bakgrund till tvisten ..... II - 3187

De externa gemenskapstransiteringarna ..... II - 3187

Det administrativa förfarandet ..... II - 3191

Förfarandet och parternas yrkanden ..... II - 3194

Rättslig bedömning ..... II - 3195

Den första grunden: Åsidosättande av bestämmelser om förfarandet för eftergift av importtull samt principen om rättssäkerhet ..... II - 3196

1. Omständigheten att sökanden inte underrättats om den framflyttade fristen samt påståendet att rättssäkerhetsprincipen åsidosatts ..... II - 3197

— Parternas argument ..... II - 3197

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3198

2. Huruvida kommissionen har underlåtit att i rätt tid översända respektive begäran om kompletterande uppgifter till sökanden ..... II - 3199

— Parternas argument ..... II - 3199

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3201

3. Huruvida sökanden för sent och inte i tillräcklig omfattning har fått tillgång till handlingarna i ärendet ..... II - 3202

— Parternas argument ..... II - 3202

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3204

4. Huruvida svaret från de nederländska myndigheterna har mottagits för sent II - 3209

— Parternas argument ..... II - 3209

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3210

5. Huruvida de nederländska myndigheterna har överlämnat FIOD-rapporten för sent ..... II - 3210

— Parternas argument ..... II - 3210

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3211

6. Huruvida handläggningen av eftergiftsansökan tagit orimligt lång tid ..... II - 3212

— Parternas argument ..... II - 3212

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3213

7. Slutsats angående den första grunden ..... II - 3214

Den andra grunden: Avsaknad av uppenbar vårdslöshet i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen och artikel 905 i tillämpningsförordningen ..... II - 3214

1. Begreppet uppenbar vårdslöshet och kriterierna som är avgörande för bedömningen av huruvida en sådan föreligger i förevarande fall ..... II - 3214

— Parternas argument ..... II - 3214

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3216

2. Omständigheten att registreringsnumren inte har angetts i exemplar 5 av T1-dokumenten ..... II - 3218

— Parternas argument ..... II - 3218

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3220

3. Omständigheten att fel bestämmelsetullkontor har angetts i transiteringshandlingarna ..... II - 3223

— Parternas argument ..... II - 3223

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3225

4. Det sätt på vilket exemplar 5 av T1-dokumenten har sänts ..... II - 3227

— Parternas argument ..... II - 3227

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3229

5. Försummelsen att inhämta tillräckliga uppgifter om köparna ..... II - 3233

— Parternas argument ..... II - 3233

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3234

6. Omständigheten att det inte föreligger ett direkt orsakssamband mellan sökandens påstådda vårdslöshet och den särskilda situationen ..... II - 3234

— Parternas argument ..... II - 3234

— Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3235

7. Slutsats avseende den andra grunden ..... II - 3236

Den tredje grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen ..... II - 3238

Parternas argument ..... II - 3238

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3239

Den fjärde grunden: Ingen tullskuld har uppkommit ..... II - 3240

Parternas argument ..... II - 3240

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 3240

Rättegångskostnader ..... II - 3242